EESTI PÄEVALEHT

ESTNISKA DAGBLADET

Laupäeval, 3. juulil 1971

Nr. 52 (3637) 13. aastakäik

USA kongress pidas meeles suurküüditamisi

WASHINGTON (VES) — Balti riikide okupeerimise 31.a. suurküüditamise 30. aastapäeva märkis USA Kongress suure arvu sõnavõttudega. Nendes avaldati poolehoidu Eesti, Läti ja Leedu iseseisvuspüüetele, kuid ühtlasi ka rahulolematust ja kannatamatust USA ametliku välispoliitikaga. Näiteks, et president R. Nixon ei maininud oma aruandes maailma seisukorra kohta Balti riike ega üldse ikestatud rahvaid. Kuus aastat tagasi Kongressi poolt vastu võetud "Balti resolutsiooni" (H. Con. Res. 416) siiete elluviimiseks ei ole praktiilisi samme astutud. Enamus sõnavõtjaid rahvaesindajaid esitas uuesti Kongressi Protokolli võtmiseks H. Con. Res. 416 — rahvaesinduse tahte meenutamiseks täitvale võimule.

John. J. Rooney New Yorgist andis Esindajatekojas teravasõnalise ülevaate N. Liidu okupantide terrorist Eestis ja teistes Balti riikides ja ütles siis: lükata edasi püüdlusi terroriohvrite kannatuste leevendamiseks tähendaks võtta nendelt meie sõpradelt ära ka see vähene lootus, mida nad on suutnud säilitada.

James J. Howard New Jerseyst (Lakewood) paigutas protokolli H. Con. Res. 416 meeldetuletamiseks,mis rahvasaadikud on Balti riikide huvide töötanud ja nõudnud.

Robert H. Steele Connecticutist rõhutas, et Balti rahvad on oma iseseisvuse ära teeninud tugeva töö, hoolsuse ja endaabiga. Ta lõpetas sõnavõtu "Balti resolutsiooniga".

Martha W. Griffiths Michiganist töi ette, et okupandid püüavad süstemaatiliselt hävitada Balti rahvaste rahvuslikku identsust.

Roman C. Pucinski Illinoisist nõudis H. Con. Res. 416 nõudmiste täitmist, nagu seda tegi ka **H. Allen Smith** Kaliforniast ja **Peter W. Rodino** New Jerseyst, rõhutades, et kõik vabad rahvad peaksid tegema ühise jõupingutuse punase terrori kaotamiseks Baltikumis.

Abner J. Mikva Illinoisist töi ette vene okupantide poolt Balti riikides toimetatavat genotsiidi, samuti andis suurküüditamistest ning okupantide terrorivõtetest ülevaae **Edwin B. Forsythe** New Jerseyst, nõudes, et

Järg. lhk. 7.

Konsul Linkhorst Rootsis

Konsul Aksel Linkhorst abikaasa Maimuga.

New Yorgist tuli möödunud nädalal Stockholmi Eesti Vabariigi konsul USA-s Aksel Linkhorst, kes veedab koos abikaasa Maimuga oma puhkuse Rootsis, kus asub nende tehnoloogist poeg. Pärast puhkust on konsulil ametülesandeid tälta väljaspool Rootsit, enne kui ta sõidab tagasi USA-sse.

Eestlane parim dirigent Rooma suurvõistlusil

ROOMA (EPL) — Itaalia muusikaakadeemia Santa Cecilia korraldas rahvusvahelise orkestrijuhtide võistluse, mis oli arvult kuues ja toimus Roomas. Osa võttis 16 dirigenti (võistluse nõudeks on, et nad oleksid alla 35 aasta vanad), keda vastav zhürii oli välja valinud 59 sooviavaldaja hulgast. Võistluse kavas oli klassikaline ja Itaalia tänapäeva heliloojate looming. Mida kellegil juhatada tuli, otsustas loos. Dirigentide käsutada oli akadeemia oma sümfooniaorkester, keda neil tuli esimeses voorus juhatada n.ü. ekspromt, ilma eelproovita, hiljem aga anti võimalusi ka 25-45 minutilisteks proovideks. Zhüriisse kuulusid Tokio riikliku sümfooniaorkestri direktor Yuzo Toyama, Salzburgi, Mozarteumidirektor Robert Wagner, Zagrebi kammerorkestri dirigent Antonio Janigo, N. Liidu dirigent Tihhon Hrennikov, rahvusvaheliste muusikavõistluste föderatsiooni esimees Henri Ganebin, Itaalia akadeemia peadirigent Fernando Previtali ja akadeemia president Virgilio Mortari. Zhürii tunnustas parimaks dirigendiks võistlustel okup. Eesti noore dirigent Neeme Järvi, kes on varem tähelepanu äratanud mitte ainult Eestis, vaid ka Inglismaal ja mujal. Teiseks tuli Läänesaksa Kieli ooperi dirigent Lothar Zagrosek, kolmandaks usbeklane Zahhid Haknazarov, neljandaks Iisraeli esindaja Winston Dan Vogel (kes paari kuu eest võitis Kopenhaageni Malko nimelise dirigentide võistluse). Järvi on kutsutud tulevaa aasta mais Itaaliasse kontsertreisile.

● Pariisist sõitis New Yorki ametülesannetel Tiiu Ojasoo, kes Prantsusmaal töötab ühes ravimitefirmas. Ta on sündinud ja hariduse saanud Inglismaal Londonis, kus elavad ta vanemad Arnold Ojasoo abikaasaga.

I.Uesson SURNUD

Stockholmis suri 24. juunil pärast lühikest rasket haigust Stockholmi Eesti Naiskoori liige ja repetiitor Ilse Uesson, n-na Kopperman.

Ta oli sündinud Tallinnas 1. juunil 1913. Pärast Tallinna Kommertsgümnaasiumi lõpetamist abiellus ta Talllinna tehnikaülikooli professori Elmar Lonkiga, millisest abielust tal oli kaks last. Traagiline saatus lahutas teda perekonnast kuna venelased küüditasid ta koos emaga ja ta viibis pikka aastaid Siberis, kust ta alles pärast Stalini surma kodumaale tagasi pääses koos oma emaga. Tal võimaldus lõpuks taasühineda oma lastega, kes olid põgenenud Rootsi ja abiellus siin tsiviilinsener-Paul Uessoniga, kes teda jääb leinama koos tütre, poja ja vana emaga, samuti vennad USA-s.

Ametiühinglased Eestist ei tule Austraaliasse

SYDNEP — Möödunud aastal sai teatavaks, et Lääne-Austraalia ametiühingute nõukogu kavatseb külla kutsuda okup. Eesti ametiühingute pöukogu esindajad. See oli mõeldud vastukülaskäiguna möödunud aastal toimunud L-Austraalia ametiühingute nõukogu liikmete külaskäigule Eestisse.

Nagu nüüd on teatavaks saanud, jääb kavatsetud külaskäik praegu ära.

Põhjuseks on asjaolu, et see külalakutse ähvardas kaasa tuua lõhenemise L-Austraalia ametiühingute nõukogus.

Nimelt seisid ametnike ametiühindgu esindajad kommunistliku ametiühingu küllakutsele kategooriliselt vastu ja lahkusid koosolekult, kui nende esindajalt sõna ära võeti.

Pärast paarikuulist eemalviibimist nõustusid nad tagasi tulema, kui okup. Eesti ametiühingute küllakutsumise küsimus edasi lükati. Ühtlasi deklareerisid nad, et nende seisukoht jääb muutmatuks. Küsimuse sarnaselt lahendamine sündis Austraalia ametiühingute kesknõukogu (ACTU) esimehe R Hawke nõundel. Ta seletas, et sarnaste külaskäikude organiseerimist üksikute osariikide ametiühingute poolt ei saa praegu otstarbekohaseks lugeda, enne kui seda on arutanud ACTU järgmine kongress...

Vene fiasko kosmose alal 3 said surma

Vene kosmonaudid Volkov, Pasajev ja Dobvrovolski said maandumisel surma, olles enne seda viibinud kaaluta olekus orbiidil 24 ööpäeva. Moskva ametlikud allikad tegid teatavaks, et kosmosekapsel Sojuz 11 olevat maandunud veatult, ent luukide avamisel selgunud, et kõik kolm kosmonauti olid surnud. Nad olnud pealtnäha täiesti vigastusita "ja nende näoilme oli rahulik, nagu oleksid nad vaikselt lahkunud", seletab Moskva.

Lääne eksperdid aga oletavad, et Maa atmosfääri jõudes ei funktsioneerinud kapsli soojuseisolatsioon, mistõttu mehed enamvähem põlesid surnuks. Või siis juhtus midagi kapsli hapnikutagavaradega.

Teooriat, mis köneleb kolmekordsest südameatakist korraga organismi nõrgestumise tagajärjel kaaluta olekus, hästi ei usuta. Võimatu pole ka, et kapsel lihtsalt kukkus alla, ilma et langevarjud oleksid avanenud. Lõplikku vastust Moskva pole andnud ja kui seda ka tehakse, pole kunagi kindel, kas andmed vastavad tõele.

Igal juhul võib arvata, et venelaste kosmoseprogramm pärast katastroofi tunduvalt hilineb. Surmasaanud kosmonaudid saavad riiklikud matused ja nad maetakse Kremli müüri taha, samasse kuhu on maetud ka teised surmasaanud vene kosmonaudid Gagarin ja Komarov ning tuntumaist riigitegelasist Jossif Stalin.

FPU konstateerib: Balti annekteerimine on KOLONIALISM

— Balti riikide annekteerimist N. Liidu poolt ja viimase majanduslikku ja sõjavõelist haaret Ida-Euroopas tuleb vaadelda kui üht kolonialismi vormi. Sellisele seisukohale on asunud FPU, rootsi Folkpartieti Noorsooliit, kelle äsjasel kongressil 11.-15. juunini Falkenbergis võeti vastu resolutsioon, milles deklareeritakse moraalset toetust demokraatlikele liikumistele Baltikumis, Ukrainas ja Venemaal — viimases osas põrandaalusele opositsioonile, kes on suurimat mõistmist osutanud rahvuslike vähemuste nõudeile vabaneda suurvene rõhumisest.

Motiveeritud esildise selliseks seisukohavõtuks olid FPU juhatusele esitanud Andres Küng ja Niklavs Lapukins ja nende seisukohad võeti omaks kongressi ette valmistanud vana juhatuse poolt, kus teatavasti oli esimeheks Per Gahrton. Nagu EPL kuuleb, on juhatus olnud küsimuses üksmeelne.

Torkab silma, et juhatuse poolt kongressile esitatud seisukoht täielikult on kooskõlas Küng-Lapukinsi mõttekäikudega ja väidetega: Balti riikide seisundit ei tohi unustada,30 aastane okupatsioon ei õigusta nende rahvaste enesemääramise mahatallamist, tegemist on imperialistliku kolonialismi ja väljaimemisega. FPU ühineb ka nõudmistega, et Rootsi ringhäälingus peaksid olema ka eesti ja lätikeelsed saated, et näidata nendele naaberrahvastele, et neid ei ole unustatud. Vaata lähemalt lhk. 3.

Niguliste tornile pole plekki

Möödunud aastal teatati okup. Eesti ajakirjanduses, et ajalooline Niguliste kirik Tallinnas on lõpuks ometi saanud uue tornikiivri — ilmutati pilte vastava raudsõrestiku kohalepaigamisest. Tänaseni ei ole aga sõrestik saanud ette nähtud vaskplekk-katet, kuna see on "defitsiitne kaup", mis tähendab, et seda pole saada. Vask kulub laskemoonaks. Nii on karta, et uus sõrestik omakorda ajahamba all kannatab roostetamisprotsessis.

Niguliste kirik kaotas torni teatavasti 1944 aasta vene õhurünnakul Tallinnale, mil kogu Harju tänav piirkond maha põles ja ka Niguliste süttis. Nüüd kirjutatakse aasta 1971. .

EPL *3. juulil 1971*

Milleks relvastumine?

Kui Adolf Hitler, enne viimast maailmasõda intensiivselt relvastama hakkas, siis käitus maailm suurelt osalt jaanalinnuna — peideti silmad nägemata kasvavat ohtu. Ei juletud lihtsalt könelda sellest, et üks suurriike valmistub agressioonile oma naabrite vastu. Kuidas on ohu nägemisega tänapäeval? Kui maailmas ringi vaadata, siis paistab selgelt, et ajalugu kordub. Uus ohukolle uue kiirelt relvastuva suurriigi, seekord kommunistliku N. Liidu näol, jääb ka nüüd maailmas nagu kahesilma vahele. Kõikide desarmeerimisettepanekute ja rahujuttude vahele tuleb ikka ja jälle kinnitusi, et kommunistlik maailmariik endiselt jatkab oma sõjajõu väljaarendamist ja selge eesmärgiga mööda jõuda läänemaailmast ka aatomrelvastuse alal, mis ju senini on olnud n.n. terroritasakaalu põhialuseks. Vanade, konventsionaalsete relvade kui ka hiigelarmeede osas on teatavasti N. Liit ammugi juhtinud.

Muidugi on selge, et kui maailmas soovitakse tõsiselt rahu, siis on see vaid teostatav mõlema poole tõeliste desarmeerimiszhestidega ja vastavate kokkulepetega. Nüüd on aga veerand sajandit sõjast möödunud, ilma et oleks nende zhestideni ja desarmeerimiseni jõutud. Kui praegu ajakirjandus mõnikord kõneleb "külmast sõjast" kui mingist möödunud perioodist, siis tegelikult ei ole ka selles "sõjas" saavutatud rahu ja pinge kestab endiselt edasi, kuigi otseselt Euroopas ei ole kunstlikult tekitatud konflikte, nii nagu see oli igapäevane Stalini-Hrushtshovi perioodil. Samal ajal on aga konfliktikoldeid hoolega edasi kõetud ja oleks näit. naiivne arvata, et N. Liidu ja teiste idariikide suur panus Araabia maailmas ja Vahemeres oleks mingi rahule sihtiv tegevus. Samuti ei olnud mingiks rahuhzhestiks Tshehhoslovakkia invadeerimine ja sellega seoses uute rohkete diviiside paigutamine läänelise Euroopa piiride vastu. Mingeid rahutendentse ei peegeldu ka kommunistliku maailma ajalehtedest, kuna näit. N. Liidu ajalehed väsimatut heroiseerivad oma sõjaväge, rakette ja toovad pilte "võitmatutest jõududest", mis seisvat "rahu kaitsel". Kes siis ohustab rahu ja kommunistlikke maid?

Läänemaailmas on juba pikemat aega käinud vasakäärmuslaste poolt teostatud kampaania, milline Vietnami-sõja abiga sihib N. Liidu demokraatliku vastaspoole USA tembeldamisele agressoriks, imperialistiks ja rahu ohustajaks. Vähemalt jääb laiadele massidele mulje, et Hitleri isikus omal ajal kehastunud oht maailmale nüüd on üle kandunud USA presidentidele, olgu siis tegemist millisega tahes. Massmeediumid, ka kodanlikud, aitavad selle pildi tekkimisele kaasa, kuigi kõigile peaks selge olema, et demokraatlik USA oleks eluliselt huvitatud rahvusvahelise pinge langemisest, tõelisest rahust ja olukorrast, kus ei ole iga päev karta uusi üllatusi ja ähvardusi. Selles ausas püüdluses on USA-st paraku kujunenud rahvusvahelises pinevuses sagedane järeleandja ja isegi rahvusvahelise ebaõigluse ees silma kinni pigistaja, niipea kui tegemist on kommunistliku vastaspoole imperialismiga või agressioonidega. Eesmärk mitte ärritada ettearvestamatut vastast, on selgelt läbi paistnud kõigist tegutsemistest ja see on loomulikult praktikas juba kujunenud Euroopas tekkinud ebaloomuliku olukorra faktiliseks aktsepteerimiseks, mida nimetatakse status quoks ja mis sisaldab sajale miljonile eurooplasele vabaduse kaotust.

Kuhu aga viib see "mitteärritamise-poliitika" ja järeleandlikkus? Hiljuti võttis hoiatavalt sõna USA senaator Jackson, kes tõmbas paralleele olukordade vahel praegu ja enne Teist maailmasõda, konstateerides, et peavahe seisneb ainult selles, et kui Hitler relvastas end kahurite ja tankidega, siis N. Liit relvastab end moodsaimate aatomrelvadega ja teeb seda nii, et läänemaailmal sageli puudub võimalus pilti saada, mis raudeesriide taga tõeliselt sünnib. Kui vahepeal spiooni-tehiskaaslased maailmaruumis andsid pildi vene aatomraketirampidest, siis vahepeal on need rambid kadunud. See ei tähenda, et need oleksid likvideeritud, vaid pigem meetodi leidmist, kuidas oma relvastuse suurenemist efektiivselt peita. Jackson ei pea võimatuks, et kord, kui N. Liit arvab teadvat, et ta on saavutanud absoluutse ülekaalu, siis ta esitab ultimaatumi, milline asetab USA presidendi raskeima dilemma ette:kas alistuda või hävida? Kremlil, kel ei ole vastutust oma rahva sees samas mõttes kui USA juhtidel, on kerge väita, et tema sammud olid vajalikud maailma päästmiseks USA halastamatust imperialismist ning agressiivsusest... Lääne suurriigid võivad sellisel puhul sattuda umbes taolisse situatsiooni, nagu seda oli väikesed naabrid aastal 1939, kui N. Liit esitas oma ultimaatumid Balti rahvastele.

Jackson ei pea võimatuks, et N. Liit peab vajalikuks preventiivlööki anda kiiresti aatomrelvastust arendavale Pekingi-Hiinale, millel siis oleks veel see kasu Kremli seisukohast väljudes, et tulemused kujuneksid masendaivamaks ähvarduseks demokraatlikule maailmale ja toetuseks jatkuvale väljapressimispoliitikale.

Need on muidugi spekulatsioonid, kuid spekulatsioonid kõigi nende informatsioonide taustal,mis kinnitavad väsimatut relvastumistakti "rahuarmastavas" N. Liidus. Maailmal, kelle tähelepanu on kõrvale pööratud perifeersele Vietnamile, oleks oma tuleviku huvides tähelepanu pöörata probleemile: milleks relvastub Moskva?

KLA

Protest

USA välisministeerium protesteeris Israeli ees, kuna viimane ei ole pidanud kinni Punase Risti Konventsioonist aastast 1949, mis keelab vallutajal okupeeritud aladele ehituste püstitamise ja oma elanikonna sinna asustamise.

Huvitav on konstateerida, et konventsioon äkki meelde tuli USA välisministeeriumile aastal 1971, kuigi näit. N. Liit juba 1940 aastal okupeeris Balti riigid, asudes sinna ehitama oma kindlustusi ja muid ehitusi ning sisse pumpama oma elanikkonda. Milegipärast ei ole USA ega teised konventsiooni-riigid siin meeles pidanud Punase Risti vahendusel kokku lepitud keeldu? Või arvab USA välisministeerium, et konventsioon käib ainult väikeste okupeerijate suhtes ega puuduta suuri N. Liidu klassist?

VÄLISKOMMENTAAR

TUNG ÜHISTURULE

Inglismaa, Norra ja Taani on teel liitumiseks Euroopa Ühisturuga.Lahtine on seevastu Rootsi, Shveitsi, Austria, Soome, Islandi ja Portugali ühinemise küsimus, kuna need maad taotlevad küll koostööd EEC-ga, kuid mitte liikmesriikidena. EEC-komisjon Brüsselis kui Ühisturu administratiivne organ pole veel leidnud üksmeelt nende suhtes. Komisjoni arvates võiksid need kuus maad, kõik senised Inglismaa kaaslased EFTA-s, s.o. Euroopa vabakaubanduse ühingus, arendada koostööd EEC-ga kahel viisil Missugune viis oleks parem, seda komisjon ei ütle, jättes küsimuse otsustamise EEC-ministritekogule. Alternatiivideks on kas lükata kogu küsimus edasi kuni 1975. aastani või leppida ainult vabakaubanduse sobimusega, mitte midagi muud. Igaühega neist sõlmitakse siis erilepingud, suurtes joontes ühesugused erapooletutele maadele nagu Shveitsi, Austria, Soome ning Rootsi, rohkem piiratud aga Islandile ja Portugalile.

Mõlemad alternatiivid on dokumendis toodud kui EEC-komisjoni "arvamised". Sisuliselt tõrjub komisjon igatahes mõlemal juhul Rootsi ettepanekut tolliunioniks. kaasarääkimiseks põllumajanduspoliitikas,teatud majandusliikuks kokkukõlastamiseks ja mõnesuguseks hääleõiguseks EEC raamides, sest see kõik pole kooskõlas EEC poliitikaga ja tekitab asjatuid komplikatsioone. Kui kogu küsimus kuni 1975. aastani edasi lükatakse, siis tähendab see, et kuni selle ajani saavutatakse ka kindlad kokkulepped EFTA kuue riigi ja juba laiendatud EEC vahel. Praegused neli liikmesriigi kandidaati Inglismaa, Iiri, Norra ja Taani võivad algul eraviisiliselt, hiljem aga ka ametlikult võtta osa läbirääkimistest EEC poolel.

Rootsi omalt poolt alustas neil päevil ulatuslikku diplomaatilist aktsiooni EEC küsimuses. Suursaadik Sverker Aström võtab sel puhul ette pikema ringreisi Euroopas, et selgeks teha Rootsi ulatuslikuks ühenduseks EEC-ga, kuivõrd see on kooskõlas maa neutraliteedipoliitikaga. Ringreis hõlmab kavakohaselt nii EEC praegust kuut liikmesriiki kui tulevasi liikmeid Inglismaad, Iirit, Norrat ja Taanit.

Rootsi valitsus ei taha leppida EEC-komisjoni alternatiivse lahenduskavaga, mis näeb ette, et kogu küsimus lükatakse mitmeks aastaks edasi, kuna see tekitaks ebakindla olukorra. Ei taheta hästi leppida ka komisjoni arvamisega, et lahendust tuleks otsida vabakaubanduse põhimõtte alusel. Rootsi soovib tihedamat koostööd, nagu seda võimaldaks tolliunioon koos seadusandluse ning määruste niisuguse harmoniseerimisega, et ettevõtted ja produktid saaksid võimaluse konkureerida Ühisturul võrdsetes tingimustes. See peaks kehtima ka põllumajandussaaduste kohta, mis EEC-komisjoni ettepanekus on täiesti välja jäetud. Kuigi lahenduse leidmine sel alal osutab silmapaistvalt raskeks, peab Rootsi valitsus siiski vajalikuks küsimust tulevastel läbirääkimistel üles võtta, et põllumajanduslikku kaubavahetust soodustada viisil, mis oleks mõlemate poolte huvides.

Selles vaimus suurt diplomaatilist ofensiivi alustades taotleb Rootsi eeskätt katsuda möjutada EEC-ministritekogu, et ta oma kokkutulekul juuli lõpul kaaluks uuesti kõigi erapooletute maade ühinemisvorme EEC-ga ja saaks üksikasjaliselt teada, millist laadi lahendust Rootsi üritab. Seda peetakse vajalikuks põhjusel, et EEC-komisjoni ülesandeks on teatavasti valvamine, et Rooma-lepingu määrustest vankumatult kinni peetakse. Seepärast ei võinud ta loomulikult ka minna kaugemale kui ta seda tegi oma kahe alternatiivse arvamisavaldusega. Rootsi poolel hellitatakse nüüd lootust, et võiboll a osutub võimalikuks veenda EEC-ministritekogu andma komisjonile Brüsselis ülesandeks välja töötada täiendavaid viise erapooletute maade koostööks EEC-ga.

Nönda jääb EEC-ministritekogu otsustada, kuidas kanaliseerida mitme maa tungi Ühisturule viisil, mida Rooma-leping kui EEC põhikiri otseselt ette ei näe. Otsus töötab kujuneda eriti huvitavaks seepärast, et põhimõtteliselt saab siis esmakordselt vastuse ka küsimus, kuidas on võimalik erapooletuid maid ühendada ideega, mis kaugemas perspektiivis taotleb Euroopa poliitilist ühendamist.

A.K.

Naismeister bowlingus eestlane

GÖTEBORG (EPL) — Stigbergi bowlingu-hall Götborgis selgitas aasta meistrid nii meestele kui daamidele. Naiste poolel tuli hallimeistriks Helgi Lepik, kes üheainsa hooaja jooksul on kerkinud parimate hulka ja võitis meistrivõistlused 1541 punktiga.

Helgi Lepik töötab AB Flygfältsbyrån juures, kuuludes ettevõtte naiste bowlingu-meeskonda, milline teises divisjonis tuli esimeseks ja pääses esimesse divisjoni. "Ehitajate" meistrivõistlustel tuli naiskond viiendaks (Helgi Lepik individuaalselt seitsmendaks 50 võistleja seas) ja "Ehitajate-seeriavõistlustel" kolmandaks.

Üliõpilaste suvepäevad Valgerannal

Igal aastal augustikuu lõpul toimuvad Eesti Üliõpilaskond Rootsis (EÜR) suvepäevad. Käesoleval aasta 22. augustil Valgeranna suvekodus, tal toimuvad need nädalalõpul 21.- mis asub Ugglarpis, umbes 20 km põhjapool Halmstadi. Korraldajaks on Eesti Üliõpilaskond Lundis.

Kuna suvepäevad leiavad aset kohe pärast Suveülikooli Båstadis (14.-21. aug.), siis võib arvestada, et suurem osa Suveülikoolist osavõtjaid tulevad ka suvepäevadele, mille eelduseks on rohke osavõtjate arv.

Laupäevases kavas on koosolek,ettekanne, vabaõhutegevus — ujumine, saun, pallimängud j.m. ning suvepäevapidu. Pühapäeval: ettekanne ja vabaõhutegevus. Osavõtumaks kr. 30 -35 isikult (sõök sisse arvatud). Lõplik kava selgub hiljem.

Kõik noored, kes on huvitatud teiste noortega tutvunemisest ja kokkusaamisest on teretulnud suvepäevadele. Lähemaid andmeid saab Suveülikooli kohta Reet Mägilt, Hallandsgatan 22, 116 57 Stockholm, tel. 08/41 58 57 ja suvepäevade kohta Andres Koernilt, Stenmästarevägen 3B, 222 30 Lund, tel. 046/13 20 69.

Reserveerige mainitud päevad ja tulge toredale üritusele!

MART NÖMM

UTSAR KOLMAS

SOFIA (EPL) — Euroopa meistrivõistlustel tõstmises võistles raskekaalus kaasa eestlane Karl Utsar Tallinnast, kes tuli kolmandaks ja pronksmedalile — temast eespool olid venelane Jakubovski (560 kg) ja bulgaarlase Kraitshev (557,5 kg). Utsari tagajärg oli 545 kg. kolme tõste kogusummas.

Suurmale PÄRNUS

Pärnus toimub praegu maleturniir suurmeistrite osavõtul.

Pärast üheksandat vooru juhib suurmeister Mihhail Tal 7,5 punktiga suurmeistri Paul Kerese ees, kel on 6,5 punkti. Järgnevad suurmeistrid L. Stein (6) ja David Bronstein (6) ning eestlasist meistrid Nei ja Etruk kumbki 5 punktiga — mõlemil oli partii pooleli. Seega on nad hästi sammu pidanud suurmeistritega. Võistlusest võtab osa kogu eesti male paremik. Keres mängis üheksandas voorus viiki H. Pohlaga.

A.Viisimaa Viini soome laulukooriga

Ooperilaulja Aarne Viisimaa sõitis Helsingisse, et sealt Kansallis-Kuoruga koos lennata viimase külalisena Austriasse Wiini, kus toimuvad rahvusvahelised kooridevahelised lauluvõistlused. Kansallis-Kuoru, mille auliikmeks on Aarne Viisimaa, võistleb kaasa.

Poiste koor New Yorgi meeskoorile?

NEW YORK (EPL) — New Yorgi Eesti Meeskoori peakoosolekul esitati ettepanek luua meeskoori juurde poistekoor, et nii kindlustada koorile tulevikus järelekasvu. Ettepanek kiideti heaks ja moodustati kolmeliikmeline komisjon idee teostamiseks.

Meeskoor otsustas tuleval aastal toimuvate ülemaailmsete Eesti Päevade tõtt uToorontos edasi lükata oma kontsertreisi USA läänerannikule 1973-ndale aastale. Esimeheks valiti tagasi Viktor Nigol ja koorivanemaks Uno Taps. Toetavliikmete sekretäriks valiti endine esimees Erik Maldur.

EESTI PÄEVALEHT
Estniska Dagbladet
Peatoimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja -
(ansv. utg.)
Arvi Moor

Toimetus ja talitus:
EESTI MAJAS Stockholmis:
Wallingatan 32, 1 tr.
Postiaaaress: Box 667
101 29 Stockholm 1
Telefon 21 84 46

Toimetaja Eskilstunas Jüri Aus
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120, 631 02 Eskilstuna, tel. 016/14 77 72
Tellimispostgiro nr. 15 67 70-0
Kuulutusarvete postgiro 60 59 00 -0, Eesti Päevaleht Förlags AB, Stockholm

Tellimishinnad:
Aasta ..... kr. 129:-
Termin (4 kuud) ..... kr. 45:-
Kuu ..... kr. 12:-

Väljaandja EESTI PÄEVALEHT FÖRLAGS AB
Trükkija: Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB Eskilstuna 1971

FPU: Jatkuv okupatsioon Baltikumis ebaõiglane ja vastukäiv enesemääramisele

FPU, rootsi. Folkpartiets noorsoolidu kongressil võeti m.h. seisukoht ka Balti riikide küsimuses: "Jatkuv okupatsioon Balti riikides on ebaõiglane ja vastukäiv enesemääramise õigusele". Ettepaneku viisid läbi Andres Küng ja Niklavs Lapukins. FPU kongressi eritrükises ettepankute kohta koos juhatuse seisukohtadega, esineb ka Küng-Lapukinsi resolutsioon ja motivatsioon. Ettepaneku tegijad märgivad, et FPU on korduvalt ja selgelt astunud vähemuste rõhumise vastu välja, m.h. Biafras, Lõuna-Aafrikas ja Brasiilias,samuti kaitsnud rootsis diskrimineeritud laplasi ja mustlasi, "Kuid üks must plekk on jäänud järele puudulik informatsiooni ja läheduse tõttu — nimelt meie Balti naabermaad", üteldakse motivatsioonis.

"Möödunud suvel sai 30 aastat Balti riikide okupeerimisest N. Liidu poolt. Kuna praegused FPU liikmed ei oma enda mälestusi sellest ajast, siis on vajalik lühidalt kirjeldada, mis tookord juhtus. Juhitakse tähelepanu Andres Küngi raamatule "Estland — en studie i imperialism" ja Georg Rauchi teosele "Geschichte der baltischen Staaten", kusjuures aga kirjeldatakse lühidalt, kuidas N. Liit ja Natsi-Saksamaa omavahel Baltikumi pärst kauplesid ja kuidas sakslased osa Leedut müüsid venelastele 3,86 miljoni kulddollari eest, kuidas seejärele Balti riigid sunniti baasilepingutele ja alistumisele, millele järgnes okupatsioon ja N. Liidu külge liitmine.

Ettepaneku-tegijad kriipsutavad alla, et lavastatud "näiline vabatahtlikkus" ei saa petta ühtki vaatlejat.

Annektsiooni tunnistasid ainult Stalini tookordsed liitlased, kelleks oli Natsi-Saksamaa. Veel tänapäeval loevad näit. umbes 35 riiki Eestit jatkuvalt iseseisvaks.

KAS MUUTUB EBAÕIGLUS AASTATEGA ÕIGLUSEKS?

"Meie loodame, et FPU jatkuvalt leiab, et enesemääramise õigus peab kehtima ka balti rahvaste kohta samal määral kui teiste rahvaste kohta, kes on sattunud koloniaalse rõhumise alla. Või muutub ebaõiglus õiguseks teatud aja järele? Ja sel juhul kui pika aja järele?" küsivad Küng ja Lapukin.

Nad jätkavad:

"Mõned võibolla kahtlevad nimetada praegust N. Liitu kolonialriigiks. Ent vaadelgem, kuidas vene poliitiline sõnaraamat kirjeldab kolonialismi mõistet:

"Koloniideks nimetatakse maid ja alasid, millistelt on röövitud nende poliitiline ja majanduslik iseseisvus, rõhutud ja väljaimetud imperialistlike riikide poolt. Et saada koloniisid oma võimusesse, okupeerib imperialisti tavaliselt nad oma vägedega, loob halduse, mis koosneb imperialisti enda amatnikest ,võtab kohalikelt elanikelt ära nende poliitilised õigused, võtab üle tööndusetu tähtsaimad alad ja hävitab rõhutud rahva rahvusliku kultuuri."

Paremini ei saa kirjeldada nõukogude poliitikat Baltikumis. Et nõukogude vähemuste rõhumine ei ole piiratud Baltikumiga, oleks asjata mainida mõeldes seda poliitikat, mis on tabanud näit. juute ja Krimmitatarlasi, samuti meenutades tervete rahvuste küüditamist nende kodukohtadest Teise maailmasõja ajal."

LIIDUVABARIIGI STAATUS PURU SILMA HEITMINE

Küng ja Lapukin ei aktsepteeri marksistide seletust, et N. Liit ei saa olla imperialistlik, kuna see Lenini järele on "kapitalismi kõrgeim staadium". Nad juhivad tähelepanu N. Liidu faktilisele käitumisele kui imperialistlik riik. Ei aita ka, et Balti riikidele on pärast annekteerimist antud n.n. liiduvabariikide staatus, kuna ka see staatus on vaid puru silma heitmine, kuna konstitutsiooniga asetatakse Moskva poolt juhitud ja kontrollitud parteiaparaat üle valitsusaparaadi. Kogu Venemaal on puudulikud rahva poliitilised õigused. Vähemuste olukord on aga raskem, kuna neid võidakse kogu aeg süüdistada "natsionalistlikes kõrvalekaldumistes":

"Harmooniline kooselu mitmesuguste nõukogude rahvaste vahel on tegelikult ainult suurvene shovinismi väljendus. See ilmneb eriti sellest,et N. Liidu vähemusi süüdistatakse "kodanlikus natsionalismis" — mitte kunagi aga venelasi. Kas juba see ei näita nõukogude riigi imperialistlikku iseloomu?"

Edasi puudutatakse koloniaalriigi definitsiooni punkti tööndusele tähtsamate alade ülevõtmisest ja konstateeritakse: "Kuuekümnendate aastate lõpul tuli veerand Eesti tööstusproduktsioonist ettevõtetest, mis otseselt on allutatud Moskva liiduministeeriumile. Isegi Eesti kommunistliku partei esimene sekretär Käbin on kaevanud, et tsentraalsed ametivõimud otsustavad Eestis asuvate ettevõtete üle ilma kohalikult valitsuselt küsimata või seda informeerimata. Ainult viiendik Eesti suurest energiaproduktsioonist kasutatakse vabariigi enda piirides.

Tarvitades marksistliku majandusteadlase Andre Gunder Franki väljendusi, on tööndusclu Baltikumis järelikult allutatud satelliidi seisundis Moskva metropoli suhtes.

Tuleb alla kriipsutada, et demokraatlike vabaduste ja õiguste puudumine on loomulikult palju tõsisem asi kui majanduslik väljaimemine. Juba see peaks olema küllalt kriitilise lugeja veenmiseks, et on õigustatud lugeda Sovjeti poliitikat Baltikumis imperialistlikuks ja kolonialistlikuks".

TEGEMIST ON MORAALSE ROOTSI SEISUKOHAVÕTUGA

Küng-Lapukins tulevatavad meelde, et Rootsit puudutab see asi eriti, kuna Rootsil on eriline vastutus kui N. Liidu ülemvõimu esimene tunnustaja pärast Natsi-Saksamaad, pealegi on geograafilise läheduse tõttu Rootsis arvurikkad balti grupid. Tavaliselt öeldakse, et mis mõtet on demonstreerida Balti rahvaste iseseisvuse kasuks, kui nad nagu nii enam kunagi iseseisvaks ei saa. Küng-Lapukins ütlevad:

"Seda viimast näitab ajalugu.Üks valitsus võib sellise tarberesoneerimisega kõrvale põigata, kuid mitte kunagi üks poliitiline noorsooorganisatsioon. Tegemist on moraalse seisukohavõtuga ja mitte tõenäosuse-kalkulatsiooniga..."

Resolutsiooni, mis pooldab Rootsi astumist Euroopa ühisturu liikmeks, esitas FPU kongressile Andres Käärik (pildil), koos Ülo Ignatsiga.

Autorid tuletavad meelde, et viimasel ajal on tehtud korduvaid katseid kõrvaldada rahvusvahelistest organisatsioonidest balti eksiilliikmeid, nende hulgas oli ka Liberaalse nooruse maailmaliit, kus sel suvel tuleb Eesti Liberaaldemokraatliku Koondise noorsoosektsiooni väljaarvamine hääletamisele. Kuidas hääletab FPU, küsivad Küng ja Lapukins, juhtides tähelepanu, et alles siis, kui N. Liidus on võimalikud liberaalsed organisatsioonid, võiks kõne alla tulla eksiilide kõrvaldamine.

"Rootsi riigipäev, valitsus või poliitilised organisatsioonid peaksid võima koonduda teatava printsiipseisukoha ümber, et Nõukogude okupatsiooni Baltikumis loetakse ebaõiglaseks ja rahvaste enesemääramisõiguse vastaseks", ütlevad küsimuse tõstjad ja leiavad, et rootsi raadios peaksid olema eesti, läti ja leedukeelsed saated töendamaks, et siinpool Läänemerd ei ole naaberrahvaid unustatud. Kuna Tallinna ning Riia raadiotel on rootsikeelsed saated, siis tähendaks see ka suuremat kultuurivahetust. Väide, et sellised saated rikuksid vahekordi N. Liiduga ei pea paika, sest venekeelsed saated on käimas ilma protestideta idast.

BALTLASED RAADIOS "VENELASED"

Oleks ka hea, kui rootsi raadio/TV lõpetaksid kultuurimperialistliku indoktrineerimise, mis praegu ilmneb selles, et balti j.t. mittevene sportlasi reeglina nimetatakse "venelasiks". Rootsil olid enne sõda tihedad sidemed Eesti, Läti ja Leeduga. Pärast nende okupeerimist on neist saanud unustatud naabermaad.

Küngi ja Lapukinsi kongressile esitatud ja vastu võetud resolutsioonis konstateeritakse,

- **ET jatkub sovjeti okupatsioon Balti riikides on ebaõiglane ja vastukäiv nende rahvaste enesemääramisõigusele.**
- **Et N. Liit toestab kolonialistlikku ja imperialistlikku poliitikat Baltikumis,**
- **et vajalik on astuda samme Rootsi Ringhäälingu juures Balti saadeteks vähemalt eesti ja läti keeltes,**
- **et FPU delegaadid Liberaalse nooruse maailmaliidus hääletavad nagu Eesti noorliberaalide kõrvaldamisettepanekule ja argumenteerivad selle vastu.**
- **et on soovitavad kultuurilised ja majandusliikke sidemeid Rootsi ja Baltikumi vahel,**
- **et kongress annab oma moraalse toetuse nendele püüdlustele,mis haaravad demokraatlikke liikumisi Baltikumis, Ukrainas ja Venemaal.**

ROOTSI TUNNUSTUS SÕJALISELE OKUPEERIMISELE

Huvitav on lugeda ka FPU juhatuse omapoolset seisukohavõttu eeltoodud ettepanekute esitamisel, mis algab nii:

"Rootsi oli esimene mittekommunistlik ja mittenatslik maa, kes andis tunnistuse N. Liidu ülemvõimule Baltikumis. Sellega aktsepteeris Rootsi, et sõjaline okupeerimine peab kaasa tooma otsekohese tunnustuse rahvusvahelise õiguse seisukohalt. Rootsi valis seega vaikimise 40-ndate aastate terrori suhtes balti rahvaste vastu.

Üle 500.000 lätlase, leedulase ja eestlase sundküüditati Baltimaadelt ära Stalini ajal. Ainult kolmandik Balti küüditatuist arvatakse tagasi tulnud olevat pärast destaliniseerimist..."

Juhatus leiab, et kriitika N. Liidu okupatsiooni vastu ei tohi pehme olla vaid selle pärast, et see on kujunenud alaliseks. nii nagu kriitika Franco-rezhiimi vastu ei ole pehmenenud, vaatamata, et rezhiim on 30 a. vana. Seisukoht: kongress peab toetama Küng-Lapukinsi esildist.

Väärib tähelepanu, et Vällingby FPU osakond oli esitanud teise esildise Ida-Euroopa rahvaste vabaduse küsimuses, nõudmisega, et N. Liit vabaks annaks kõik Ida-Euroopa rahvad.

Euroopa ühisturu küsimuses olid esitanud esildise Andres Käärik ja Ülo Ignats, milline nõudis Rootsi EEC-ga ühinemise toetamist. Täpselt vastupidise, EECs-t eemalejäämise nõude esitas sejuures Kristianstadi lääni FPU.

Ida Loo-Talveri Göteborgi merelises miljöös, kus ta praegu elab.

Ooperiprimadonna Ida Loo-Talvari 70

Möödunud juunikuu 19. päeval märkis Stenungsundis vaikselt lähemate sõprade ringis oma 70-dat sünnipäeva meie omaaegne lavakuulsus ooperiprimadonna Ida Loo-Talvari. Eelmisel aastal möödus sellest ka viiskümmend aastat ,kui ta alustas lavatööd "Estonia" teatris. Normaalsetes oludes oleksid kolleegid ja laiem avalikkus endast-mõistetavalt seda kahekordset juubelit kodumaal piihitsenud pidulikku etendusega või kontserdiga "Estonias". Ida Loo-Talvari oleks päevakangelasena seisnud helgiheitjate säras laval, vastu võtmas publiku austust ja siirast tänu, õnnitlusi ja lillesaadetisi.

Eesti iseseisvusaegse ooperi sünd ja selle viljaks areng on kõige tihedamalt seotud Ida Loo isikuga, ta silmapaistev anne on kirjutanud sinna hiilgavaid lehekülgi. See on olnud talle elutööks.

Ida Loo sai oma muusikalise hariduse Tallinna Konservatooriumis ja täiendas seda järjekindlalt stuudiumitega Itaalias, Viinis, Berliinis ja Pariisis. Ta laulja karjäär algas "Tungla" noortekooris, kus ta erakordseid häälelisi võimeid märgati õige varsti. Siit siirdus ta "Estonia" ooperikoori, kus tõusis primadonna nõudlikesse ülesandeisse. Kahekümneaasta jooksul esines ta peaosalisena väga paljudes "Estonia" ooperilavastusis. Ida Loo-Talvari esimeseks silmapaistvaks saavutuseks oli Juta osa Evald Aava ooperis "Vikerlased" 1928. aastal, "Vikerlaste" edu märkis uut etappi eesti algupärase ooperi ajaloos üldse ja Ida Loo lavalises karjääris eriti. Ta osatäitmisi hingestas mängulis-psühholoolamus, laululine teostus oli ilmekalt meisterlik. Ta viimastest osadest mäletame eriti Violettat "Traviatas".

Oma laulja teekonda "Estonias" algas Ida Loo liirilise kallakuga dramaatilise sopranina, aastatepikkuse visade harjutuste tulemusena koolitas ta oma hääle koloratuuriks. Tänu dramaatilise soprani jõutagavaradele voolas ta hääl helikaskaadina — Ida Loo koloratuur oli tehniliselt täiuslik.

Ida Loo-Talvari oli iseseisvusaegse eesti ooperi auks ja uhkuseks. Ta on esinenud kolmekümnes ooperis peaosalisena, selle kõrval hinnatud solistina kontsertidel. Ta esinemised väljaspool Eestit ulatusid Riiga, Kaunasesse, Helsingisse, Stockholmi, Pariisi, Viini, Budapesti ja Varssavisse. Siirdumine pagulusse katkestas selle pingsa tööd, loomisjõust tiinele kunstnikule ei ole need tegevusettuse-aastad saanud olla kerged. Pagulasaastail on Ida Loo-Talvari elupaigaks olnud Rootsi läänerannik.

Ida Loo-Talvari suurel aupäeval on meil põhjust tänumeeli meenutada teatriõhtuid, millal ta meisterlik võlukunst ülendas ja rikastas meie elupäevi. Koos paljude teatrisõpradega lähetame oma armastatud, inimesena äärmiselt tagasihoidlikule Ida Loo-Talvarile kõige südamlikumaid tervitusi Stenungsundi idüllilises vaikuses! Ja hilinenud õnnitlusi sünnipäevaks! Kinnitame, et me ikka ja alati meenutame tänu ja uhkustundega ta kaunist, meile südamelähedast loomingut Estonia-päevil kodumaal...

ED. REINING

● Stockholmis sündis Rosalie Lindbergile ja Rein Pulk'ile tütar.

UNO esindaja kommunistide MAAILMA RAHUNÖUKOKKU

Maailma Rahunõukogu (ingliskeeles Worl Council of Peace) asutati 1950 sihiga kindlustada stabiilset rahu kasuks kõikides maades Talle püüti anda rahvusvahelise organisatsiooni ilme maailmarahukongresside kokkukutsumiste läbi. Tegelikult pole ta muud midagi kui kommunistlik asutus, mille ülesandeks on propageerida N. Liidu välispolitiilisi sihte, mis Maailmarahunõukogu viimane üldksanud aja jooksul asutada ligikaudu 70 riigis nõukogu allorganisatsioone. on seda kergem, et enamlased on ooosolek toimus käesoleval aastal Budapestis ja avaldas oma saadikute kõnedes ja vastuvõetud resolutsioonides täpselt samu seisukohti nagu Moskva välisministeerium. Ta toetas nagu varemgi N. Liidu militarismi, fashismi, imperialismi ja kolonialismi, uudiseks oli vaid, et koosolekust võttis esmakordselt täisõigusliku liikmena osa UNO esindaja.

Kõnesolevast nõukogust, tema tekkimisest, ja ajaloost kirjutab lähemalt Michael Csizmas Shveitsi Ost-Institutii poolt väljaantavas ajakirjas Zeit Bild nr. 11-2. juunist s.a. Allpool mõningaid andmeid ja väljavõtteid sellest huvitavast artiklist. Kaks kuud pärast Jugoslaavia väljaheitmist Kominformist ja keset kiireid ettevalmistusi sõjaks selle truudusemurdliku maa vastu, andis Stalin käsu kokku kutsuda Breslaus (Wroclavis) "Vaimutöötajate rahvusvahelise kongress", kus otsustati kutsuda ellu "Alaline rahvusvaheline algatuskomitee", millest hiljem saigi tänapäeval Maailma rahunõukogu. Selle komitee ettepanekul kutsuti aprillis 1949 Pariisis ja Prahas kokku esimene maailma rahukongress. See katsus organisatoorselt ja ideoloogiliselt ühendada kõik juba olemasolevad organisatsioonid, mis töötasid rahu alalhoidmise kasuks mitmel pool maailmas. Samal ajal kui N. Liidus viidi läbi korjandused uute soomusmasinate ehitamiseks, milleks Vene töölised olid sunnitud vabatahtlikult ostma "rahulaenupabereid" ühe kuupalga suuruse summa eest, läks enamlaste lääne agentidel korda luua rahuorganisatsioon, millesse ei kuulunud kaugeltki mitte ainult kommunistid ja nende sabarakud, vaid ka paljud lääne intelligentsi esindajad, kõrged teaimulikud, juhtivad tegelased poliitika ja majandusalal, kunstnikud jne. Maailmakuulus teadlane Frédéric Joliot-Curie (kommunist) astus liikumise etteotsa, samuti Pablo Picasso, (Kommunist). Vastu võeti programm, mis kehtib tänapäevani.

Viimane mõistab hukka sõjalised lepingud, mille sihiks on alustada sõda, võidurelvastamise, nõuab aatompommide ja teiste sarnaste hävitamiseks määratud relvade tarvitamise keeldu, võitlust iga rahva rahvusliku sõltumatuse, demokraatlike vabaduste ja õiguste eest, üleilmlise rinde loomist tõe kaitseks sõjapropaganda vastu, sõjalhüsteeria levitamise hukkamõismist. Ükski mõistlik ja mõtleja inimene ei ole nende põhimõtte vastu, Ainsad, kes nende peale vilistavad, on mõtte algatajad ja praegused propageerijad — enamlased — ise. Neil oli vaid tarvidus oma sihtide läbi viimiseks ja oma kuritegude katteks leica rumalaid või äärmiselt naiivseid tuntud tegelasi, kes oma nimedega kaitsesid ja propageerisid Kremli plaane.

Mõistagi, et nõudmised jäid paberile, nagu meie oma rahva saatusest vägagi hästi teame. Loetud põhimõttes esitati aga igakord või nõuti nende maksmapanemist, kui olid mängus N. Liidu huvid, nii nagu see sündis viimastel aastatel kõige kujukamalt Tsehhoslovakkias. Kui enamlased ise eksisid oma põhimõtete vastu, ei juhtinud Maailma Rahunõukogu kunagi sellele tähelepanu. Eestlased teavad omast käest, et neid, kes julgevad kindlate näidete ja tõsiasjade varal kirjutada või kõnelda sellest ülekohtust, mis päevast päeva sünnib näiteks Balti rahvaste vastu tembeldatakse kuritegijaks, äraandjaks või, kui midagi muud ei osata ütelda, natsiks, militaristiks ja fashistiks. On otse imekspanemisevääre, kuidas lääneski naiivid nimetavad Sovjeti eeskujul N. Liidu raketite "rahurakettideks" ja vene ning teiste idariikide sõdureid, kes halastamatult maha põmmutavad põgenikke, kes püüavad pääseda vabadusse, "rahuvahtideks". Kui N .Liidu väed kord jälle marssivad mõnda väiksesse riiki, nagu see sündis Ungaris ja Tshehhoslovakkias, kus rahvas oli villand Moskva vabadustest, kirjutavad isegi lääne suured lehed, nad täitvat rahu ülesandeid...

Suurimate Maailma Rahunõukogu aktsioonide hulka kuulus muide allkirjade kogumine n.n Stockholmi-apelli kasuks märtsis 1950, millega tervet maailma kutsuti üles võitlema aatomrelvade vastu ja lugema rahvast, kes esimesena neid kasutab sõjas, kuritegeliseks.

Kõigil on meeles, missuguse — seekord õigustatud — vihaga venelased maailma rahvaid pärast sõja lõppu üles kutsusid sakslaste vastu eriti juutide kallal toimepandud kuritegude pärast. Ja nüüd? Juba on N. Liidus käimas pogrommid juutide vastu tsaariaegsete eeskujude järgi juba võtavad nende tagakiusamised ikka tõsisema kuju ja millega need aktsioonid kord lõpevad, seda me praegu veel ei tea. Enamlased on oma tegudes ainult hoopis osavamad kui seda olid sakslased ja lasevad teisi oma eest tulle minna, et tarviduse korral oma käed puhtaks pesta. Nasseri omaaegne ähvardus, kõik Iisraeli juudid merde visata ja neid uputada, polnud propagandajutt. Tal oli tõsi taga, seepärast, et enamlased seisid Nasseri taga. Kui viimane siis haledasti lüüa sai, hakkasid venelased ettevaatlikumalt talitama, m.h. veel suurema araablaste toetamisega ja muu maailmale prügi sillma ajamisega.

Ja nüüd on siis enamaste Maailma Rahunõukogu tegevusega ühinenud UNO, mille peasekretär juba ammu sõidab enamlaste vetes. Ta nimetas UNO esindajaks käesoleva aasta maikuus Budapestis peetud konverentsile Talib el Shibibi. See muidugi tungis Budapestis paljudele Lääne-Euroopa ja Aafrika riikidele kallale, kes ei poolda N. Liitu, kõigepealt aga muidugi USA-le ja viimase poliitikale. Selleks ta ju sinna peaasjalikult komandeeriti.

OSKAR ANGELUS

Maailmaruumilennu eksperdil raskusi asüüli saamisega

LONDON (VES) — N. Vene teadlase ja ministriabi kõrges positsioonis oleva Anatoli Fedossejevi ärahüppamine Euroopas ja võimalus, et ta teab suurimaid N. Liidu sõjalisi ja maailmaruumi saladusi, põhjustab praegu kõrgpinget mitte üksi Moskvas, vaid ka Londonis, kus ärahüppajale on antud varjupaigaõigus. N. Vene suursaadik Mihhail Smirnovski pööras Briti välisministeeriumi poole nõudmisega, et temale antaks võimalus Anatoli Fedossejeviga rääkida. Välisministeerium teatas Smirnovskile, et ärahüppaja keeldub temaga kokku saamast.

Anatoli Fedossejev asub praegu Inglismaal avalikkusele teadmata kohas ja ta hoitakse sõjaväelise kaitse all, et vältida katseid tema röövimiseks või mõrvamiseks.

Anatoli Fedossejev oli N. Venest saadetud Pariisis korraldatud rahvusvahelisele lennuasjanduse näitusele, kus välja oli pandud ka N.Liidu uus superlennuk. Fedossejev pööras Prantsuse ametasutiste poole poliitilise põgeniku varjupaiga õiguse saamseks, kuna ta tahab jääda vabasse maailma.

Prantsuse asutised ei tahtnud alul Fedossejevi plaanist kuuldagi, kartes sekeldusi N. Liiduga. Alles siis kui Fedossejev ähvardas, et ta teeb avalikkusele teatavaks prantslaste keeldumise põgenikule varjupaigaõiguse andmisest, nõustuti teda põgenikuna vastu võtma.

Edasi järgnes üks sensatsiooniline teade teisele: teati kirjutada ajalehtedes ja rääkida raadios, et Fedossejev olevat kohe lennukiga viidud Brüsseli, kus asub NATO peastaap; teised teadsid väita, et Fedossejev olevat juba lennutatud USA-sse.

Hiljem selgus, et Anatoli Fedossejev asub Inglismaal. Nagu vabanduseks, et inglased ei ole süüdi venelasest ärahüppaja sattumisest Inglismaale, saadeti Londonist laiali teade, et Fedossejev ei ole Prantsusmaalt ära toodud inglise lennukil, vaid ta on ise omal käel sõitnud Prantsusmaa rannalt Inglismaale viiva aurupaarvega üle merekanali Inglismaale.

Samuti lansseeriti Englismaalt teateid, et Anatoli Fedossejev ei olegi nii tähtis isik kui alul arvati, et ta ei ole ministri asetäitja, ei tea N. Liidu plaane vaba maailma maade vastu, vaid on lihtne tavaline insener.

Samal ajal aga uurivad inglased ise Fedossejevi tagapõhja ja keelduvad teda üle andmast ameeriklastele, kes vabaduse valinu meeleldi tooks üle ookeani. N. Vene suursaadiku Mihhail Smirnovski taotlused ärahüppajat tagasipöördumisele või vähemalt vaikimisele meelitada näitavad samuti, et Moskva kardab Fedossejevi paljastusi.

N. Venel oli Pariisis suur delegatsioon igatliiki lennuasjanduse asjatundjaid ja muid spetsialiste ning arvatavasti ka nende valvajaid. Kui Fedossejevi põgenemine teatavaks sai ja esimene paanike Kremlis oli käes, käsutati suur osa delegatsioonist koheselt tagasi Moskvasse, kes ka kohkunud kuulekusega käsku täitsid.

Kõigile seletustele vaatamata on Fedossejev positsioonilt suurem isik, kes kunagi pääsenud põgenema Vene türannide käest.

Eesti bariton kooriturneel

TORONTO (VE) — Kanada ejukutseline eliitkoor The Festival Singers of Canada, mille ridades laulab kaasa noor andekas eesti bass-bariton Ingemar Korjus, viibib praegu 32-päevasel kontserturneel Euroopas.

Koor, mis on 37-liikmeline ja mida dirigeerib tuntud kanada muusikamees Elmer Iseler, on turneel senini külastanud Jugoslaaviat, Austriat, Saksamaad ja Inglismaad.

● Maailmareisil viibib Adelaides Austraalias elunev Heino Sommer abikaasaga, kes saabusid üle Fidzhi saarte ja Honolulu Los Angelesi USA-s. Nad külastavad USA-d, Kanadat ja tulevad siis Euroopasse, külastades ka Rootsit. Tagasireis läheb üle Itaalia, Kreeka, INDIA, Jaapani ja Hongkongi. Heino Sommeril on Adelaides autoparandustöökoda, kus töötab 17 meest. Ettevõttes on Sommeri partneriks Arnold Eik.

Saks Kanada PEN direktor

Edgar V. Saks

MONTREAL (EPL) — Kanada PEN-klubi viimasel peakoosolekul, kus valiti klubi uueks presidendiks Beatrice Simon, M.A. ja uuteks juhatuse liikmeteks mons.Robert Chiquette, end Kanada suursaadik Argentiinas ning tuntud kriitik David Legate, nimetati juhatusliige Edgar V. Saks klubi personaaldirektoriks, kelle ülesandeks on uute liikmete vastuvõtt ja selektsioon.

Otsustati saata kanada kirjanduse identsuse huvides delegatsioon peaminister Trudeau juurde, kes ise teatavasti on PEN-klubi liige.

Lars Broman eestirootsi auliikmeks

Eestirootslaste kodumaalt kaasa toodud ühing Svenska Odlingens Vänner (SOV) valis oma aastakoosolekul ühingu auliikmeks Lars Bromani, kel on olnud suuri teeneid eestirootslaste abistamisel ja organiseerimisel. Ta on end. Vormsi vallasekretär ning pagulusse tulles oli ta eestirootsi komitee sekretäriks.

Aastakoosolek täiendas juhatust lahkuva Aina Dans-Karlssoni asemel Johannes Hammermanniga. Arhiivi juhatusest lahkus Lars Broman ja tema asemele valiti Johan Vallin. Kodupaiganõukokku valiti Berta Aman (Noarootsi), Johan Engdahl (Vormsi), Sigrid Abrahamsson ja Ivar Poell (Tallinn), Ingvald Dyrberg ja Edvin Lagman (Riguldi),Fridolf Isberg (Sutlepa), Marta Appelblom (naissaare), Andres Lindkvist (Vormsi), Ingeborg Põhl-Andersén (Pakri saared), Aleksander Samberg (Kurkse ja Vihterpalu) ja Thomas Dreijer (Ruhnu).

PEN-kongress DUBLINIS

Iseseisva Eesti rahvusvahelistest organisatsioonidest on PEn-klubi üks väheseid, mis 27. pagulasaasta kestel on suutnud hoida oma täit tunnustust. Ka käesoleval aastal 12-18. sept. saadab Eesti PEN oma delegatsiooni Rahvusvahelise PEN-i 50.a. juubelipidustustele Dublini. Seekord on ametlikeks esindajaiks Edg. V. Saks ja A. Viirlaid ning delegatsioonis mag. Asta Willmann koos abikaasa dr. Linnoltiga. Salme Ekbaum koos abikaasaga, E. Thomason, ja reisukavatsused mitmetel teistel.

Kongressi peateemaks on "kirjanduste muutuv pale", kusjuures esimesel sessoonil on sõnavõtud teemal "kirjandus ja patronaazh", teisel "kirjandus ja mäss" ja kolmandal "uued vormid kirjanduses"

Pidustused avab PEN-i president, Prantsuse akadeemik P. Emmanuel oma kõnega. Esimene vastuvõtt on Bublini lossis Iiri valitsuse poolt,sfis saatkondade poolt. Belfasti PEN-i poolt, Abbey teatri-etendus, edasi Iiri ülikooli vastuvõtt Dublinis ja lõpuks ametlik bankett. Delegaate on registreeritud 500 ümber.

Koosolekud toimuvad Dun Laoghaire Royal Marine Hotel'is.

Järgnevad rida ekskursioone Iirimaa ajaloolistesse paikadesse.

Riik toetab Kanada eesti võimlemist

OTTAWA — Moodsale naisvõimlemisele, millise harrastuse rajajaks Kanadas olid eestlannad, hakatakse omistama iiha suuremat tähelepanu niihästi Ottawa kui ka Ontario provintsivalitsuse poolt. Möödunud nädalal sai Kanada Moskva Moodsa Naisvõimlemise Föderatsioon, mille presidendiks on Evelyn Koop keskvalitsuselt 2300 dollarit ja Ontario provintsivalitsuselt 1500 dollarit toetust.

Ottawa toetus on mõeldud kuue naisvõimleja saatmiseks käesoleva aasta novembris toimuvatele maailmameistrivõistlustele moodsas naisvõimlemises, ning Ontario valitsuse poolt määratud summa naisvõimlemise arendamiseks Ontarios, ning seda suunava organisatsiooni laiendamiseks.

Ülakanadalise võimlemisorganisatsiooni tehniliseks juhtajaks on kehalise kasvatuse õpetaja Anu Jõe ning juhatusse kuulub veel teisigi eestlannasid.

● Tsiv. ins Henno Saarne Stockholmist sõitis USA-sse ja Kanadasse. Ta saabub tagasi juuli lõpuks.

N. Y. Times: Balti vabadustahe püsib

NEW YORK (VES) — "The New Times" avaldas esmaspäeval, 21. juunil juhtkirja pealkirja all "Baltikumi vallutus", milles öeldakse: Balti riikide Leedu, Läti ja Eesti rahvad peenutavad kurba aastapäeva. See oli 1940. aasta kesksuvel kui N. Liidu tolleaegne valitsus, eesotsas Stalini ja Molotoviga, saatis ultimaatumi nendele tol ajal iseseisvatele riikidele, kelledel kõigil oli sõlmitud siduv mittekallaletungipakt N. Liiduga.

Ultimaatumis nõuti, et vastava riigi valitsus tuleb laiali saata ja asendada Moskvale vastuvõetava valitsusega, ja samuti et Nõuk. Liidu sõjaväeosad tuleb viibimata sisse lasta nendesse riikidesse. Kuna igaüks Balti riikidest oli väike ja nõrk, ja kuna ultimaatumi mittevastuvõtmine tähendas relvastatud rünnakut N. Liidu poolt, need valitsused alistusid. Mõni nädal hiljem peeti igas riigis "vabad valimised" parlamentide valimiseks, mis "ühel häälel" taotlesid vastuvõttu N. Liitu.

Terve inimpõlv on jõudnud täisikka sellest ajast kui see agressioon aset leidis, Balti riikidele ei võimaldata ikka endiselt rahvuslikku iseseisvust. Moskva on järjekindlalt taotlenud Leedu, Läti ja Eesti venestamist, edendades venelaste asumist Balti piirkonda ja püüdes peale sundida vene keele ja vene kultuuri domineerimist.

Kuid on ikka veel tõendusmärke — ja mitte vähe ka Moskva gauleiterite kurtmistes nendes väikestes maades — et vabadustahe püsib ka nüüd Baltikumis, enam kui kolm aastakümmet pärast Stalini häbiväärset ja brutaalset vallutust.

H. Mark Metsakodus:

Eesti Vabariik eksisteerib juriidilisel alusel ikka edasi

Metsakodu Suviharjapeol kõneles vabaõhuaktusel Heinrich Mark, kes analüüsis õiguslikust seisukohast 1940.a. suve poliitilisi sündmusi. Kõneleja märkis, et baaside leping sõlmiti Eesti Vabariigi ja N. Liidu vahel 28. septembril 1939. 16. juunil 1940 esitas N. Liidu väliskomissar Molotov Eesti saadikule A. Reile Moskvas ultimaatumi, milles nõuti vene okupatsioonivägede sisselaskmist ja uue valitsuse moodustamist.

Ultimaatumi esitamise eelpäeval tehti selgeid ettevalmistusi Eesti sõjaväeliseks okupeerimiseks: vene sõjalaevastik söidab Tallinna sadamast välja reidile, maaväed Haapsalu ja Paldiski baasidest liiguvad Tallinna suunas ja asuvad lahingpositsioonile, suuri punaväe osi koondatakse piiri vahetusse lähedusse.

16. juunil kl. 15 toimub lühike Valitsuse koosolek president Pätsi eesistumisel, kus tehakse ultimaatumile alistumise otsus. Samal päeval teatab Leningradi sõjaväeringkonna ülem Meretskov kindral Laidonerile, et temale alluv 10-nes armee on saanud käsu okupeerida Eesti. Meretskov nõudis, et Laidoner viibimata tuleks Narva temaga kokkusaamiscle.

17. juunil toimus kokkusaamine Narvas, kus kindral Laidoner oli sunnitud aktsepteerima ja alla kirjutama uutele N. Liidu nõudmistele. Samal hommikul kell viis algas vene kümnes armee marssi Eestisse ja meie maa okupeeriti N. Liidu sõjaväe poolt.

VALIMISLAVASTUS

Poliitilise võimu ülevõtmist korraldama tuli Tallinnasse 19. juunil Stalini lähedasim mees Andrej Zhdanov. 21. juunil korraldati köikides suuremates linnades miitinguid, kus nõuti "Valitsust, mis oleks sõbrallk N. Liidule", "poliitiliste vangide vabastamist" ja "sõprust N. Liiduga". Igal pool toimusid miitingud ja rongikäigud sama mustri järgi ja punaarmee püsside ja tankide "ergutuse ning kaitse all".

Sama päeva õhtul nimetati ametisse ultimaatumvalitsus Joh. Vares-Barbarusega peaministri kohal. Samal päeval tagandatakse kindral Laidoner. 5. juulil kirjutab Vabariigi President alla käskkirja, millega määratakse Riigivolikogu uuesti valimisele ja Riigiriõukogu uuesti kujundamisele.

Valitsuse hooleks jääb astuda samme, et valimised toimuksid kiiresti. Riigivolikogu "valimised" toimuvad 14. ja 15. juulil ultimaatumivalitsuse poolt vahepeal määratud korras ja aluseil, milleks viimane muudab põhiliselt Riigivolikogu valimise seadust. V. Pr. otsus Riigiriõukogu uuesti kujundamise kohta jääb tähele panemata.

PÕHISEADUSE RIKKUMISED

Kui me juriidiliselt analüseerime toimunud sündmusi, siis on meie silmapaistvad juristid eesotsas riigiõiguse eksperdi jur. mag. Artur Mägiga jõudnud järgmistele tulemustele: Nii Riigivolikogu valimise seaduse kui ka Riiginõukogu kujundamise seaduse muutmine on Põhiseadusega arvatud Riigikogu ainuvõimkonda.

Vabariigi valitsusel puudub igasugune seadusandlik võimkond. Asudes aga muutma Riigivolikogu valimise seadust, on ultimaatumvalitsus toiminud väljaspool valitsuse võimkonda ja on seega loobunud põhiseadusega loodud riigikorra aluseist.

Et põhiseaduse otsesel määramisel ei saa keegi riigivõimu teostada muidu kui põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel, siis puudub ultimaatumvalitsuse otsuseil Riigivolikogu valimisseaduse muutmuutmiseks igasugune õiguslik jõud ja neid otsuseid ei saa kvalifitseerida riigivõimu aktidena EV põhiseaduse mõttes.

Vastavalt eelöeldule ei saa ka 14. ja 15. juulil valitud riigivolikogule omistada ühtki neist õigustest, mida Põhiseadus annab Riigivolikogule. Juulivolikogu ei oma õiguslikult midagi ühist Riigivolikogu kui E.V. seadusandlust teostava organi ühe kojaga, kelle nime on vaid omavoliliselt kasutatud. Temal ei ole aga ka poliitiliselt midagi ühist Riigivolikoguga, sest ta ei ole Eesti raha esindus.

Riigivolikogu valimisseadusest muudeti kokku 32 paragrahvi ehk üle 40 prots. selle paragrahvide arvust. Valimiste väljakuulutamise ja valimiste läbiviimise ajavahemikku vähendati 35 päevalt 8 päevale, kandidaatide ülesseadmiseks jäi ainult 3 ja pool päeva. Edasi kaotati erapooletute kohtute kontroll valimiste seaduslikkuse üle, valimiste peakomiteest kõrvaldati valitsusest rippumatud liikmed ning par. 40 kaotamine, mille järgi valija peab oma valimissedeli isiklikult ära andma.

9. juuli õhtul, mis oli selge, et ka rahvuslikud vastaskandidaadid on valimisteks esitatud, otsustas Valitsus selleks, nagu ta mainis, et vältida "igasuguse kahjuliku ja rahvavaenuliku elemendi" sattumist uude rahvaesindusse, nõuda mittekommunistlikelt kandidaatidelt n.n. valmisplatvormi esitamist.

Otsus tehti 10. juuli ajalehtede kaudu avalikult teatavaks ja selle sisseandmise viimaseks ajaks oli sama päeva kl. 14.00. Kõik rahvuslikud vastaskandidaadid kõrvaldati.

Sellega juulivalimistel annuleeriti täielikult kodanike õigus esitada kandidaate sellesse riigivolikogusse valimiseks. Et "valimiseks" lubatud kandidaadid esitati tegelikult kõik kommunistliku partei poolt, siis oli valiaskonnalt võetud mitte üksnes igasugune võimalus otsustada selle riigivolikogu isikulise koosseisu üle, vaid ka igasugune võimalus otsustada tema erakondliku koosseisu üle.

Selle riigivolikogu koosseisu ei määranud Eesti rahvas oma hääleõiguslike kodanike kaudu, vaid okupatsioonivõim oma diktaadiga.

ANNEKTEERIMINE

Peame konstateerima, et "juulivolikogu" ei ole midagi ühist Eesti Vabariigi organitega. Ka tema otsuseil puudub igasugune õiguslik alus ja õiguslik jõud, mispärast me ei saa ka neid otsusi kvalifitseerida Eesti Vabariigi riigivõimu aktidena.

Kõik tema poolt antud aktid on otsesed vägivallaaktid, mida ei saa aga ka kvalifitseerida revolutsioonilste aktidena, sest sellel vägivallaorganil endal puudub võim, et tagada oma otsuste täideviimist. Tema otsuste rakendamine oli kindlustatud vaid N. Liidu okupatsioonivõimuga, kes määras ka nende otsuste sisu.

Juulivolikogu astus kokku 21. juulil, võttes vastu N. Eesti konstitutsiooni ja neli deklaratsiooni: Deklaratsioon riigivõimust Eestis, deklaratsioon Eesti astumise puhul N. Liitu (22. juulil), **deklaratsioon maa kuulutamisest rahva omaduseks ja deklaratsioon pankade ja suurtööstuste natsionaliseerimiseks.**

Juulivolikogu teeb 24. augustil teatavaks Eesti vastuvõtmise N. Liidu liikmeks, kusjuures ultimaatumvalitsuse peaminister Vares loeb ette ülemnõukogu otsuse 6. augustist. Järgmisel päeval võtab koosolek vastu ENSV konstitutsiooni. Olles selle järgi tunnistanud end ENSV ajutiseks ülemnõukoguks, loeb juulivolikogu sellega oma rezetmistöö lõpetatuks ja lõpetab oma tegevuse, et seda pool tundi hiljem jätkata ENSV ülemnõukoguna.

EV EKSISTEERIB JURIIDILISELT EDASI

Juulivolikogu deklaratsioon 22. juulist 1940 Eesti astumise kohta N. Liidu liikmeks on juriidiliselt tühine, samuti ei olnud see revolutsiooniline akt ja olukorda Eestis ja teistes Balti riikides tuleb kvalifitseerida sõjaväeliseks (kuid mitte sõjaliseks) okupatsiooniks.

Seetõttu pole ka läänedemokraatiad USA-ga eesotsas tunnustanud Balti riikide annektsiooni N. Liidu poolt. Sellest juriidilisest olukorrast tulenevad köik teised juriidilised ja poliitilised järeldused meie vabariigi juridilise kontinuiteedi suhtes.

Lõpuks tuleb konstateerida, et juriidiliselt eksisteerib edasi Eesti Vabariik ja juriidiliselt oleme edasi Eesti Vabariigi kodanikud. See juridiline olukord annab meile õiguse võitluse jätkamiseks, et ka tegelik olukord kujuneks vastavalt juridilisele õigusele.

Seepärast peab poliitiline töö ja võitlus koos läänedemoraatiatega võitlus koos läänedemokraatiatega käima edasi niikaua kui meie maa on taas vaba ja meie riiklik iseseisvus on ka tegelikult taastatud.

Uno Vipper 50-aastane

Tsiviilinsener Uno Vipper

Tsiviilinsener Uno Vipperi elus täitus 29. juunil 50 aastat.

Selle sündmuse märgistamiseks olgu kirjutatud järgmised read:

Uno Vipper on sündinud 29. juunil 1921.a. Tartumaal. Alghariduse saab ta Kudina algkoolis. Sealt viib ta haridustee teda Tartu Õpetajate Seminari, et ettevalmistada end kooliõpetaja kutsele. Pärast Seminari lõpetamist 1943.a. ei saa aga Uno Vipperist mitte kooliõpetaja, vaid hoopis uuele elukutsele ettevalmistaja ja edasiõppija Tallinna Tehnika ülikoolis. Selle õpingutee katkestab põgenemine Nõukogude Liidu vägivallavõimu järjekordse pealetungimise eest. Jõudnud põgenikuna Rootsi vabale maale, asub Uno Vipper oma poolelijäänud õpinguid jätkama Tehnika ülikoolis Stockholmis. Selle Kõrge Kooli — nagu ülikooli tihti nimetatakse — lõpetab Uno Vipper 1955.a. Samast ajast alates asub ta Stockholmi linnavalitsuse Tänavate Korraldamise Ameti teenistusse konstruktorina. Sellelt ametikohalt on ta oma juubelipäevaks tõusnud esimese inseneri ametiastmele ning Stockholmi linnavalitsuse Elamute Ameti projektide juhi ametikohale. Vastavalt oma pedagoogilisele kutsumusele töötab ta oma kutsetöö kõrval õpetajana ka Stockholmi Tehnika Instituudis.

Paralleelselt oma õpinguaja ja kutsetööga on Uno Vipper kogu aeg, paljude aastate kestel olnud aktiivselt tegev mitmetel eestluse isetegevuslikel rinnetel ning kultuuriliste ürituste läbiviimisel. Nii on ta oma üliõpilasaastatel töötanud Eesti laste suvekodudes kasvataja-õpetajana ja Stockholmi Eesti Gümnaasiumis füüsika õpetajana. Innuka lauluvennana kuulub ta ka Stockholmi Eesti Meeskoori asutajate liikmete hulka. Veelgi olulisemana tuleb aga Uno Vipperi tegevusest esile tõsta seda osa, mida ta on annud ja teinud seoses "Eesti Maja" mitmesuguste küsimuste lahendamisega Stockholmis.

Akadeemiliselt kuulub Uno Vipper Eesti Üliõpilaste Seltsi vilistlaste peresse.

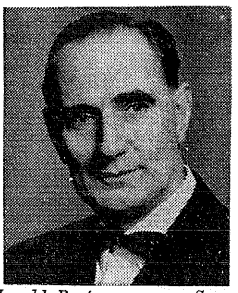
Tema juubelipäeval ühinevad nii lähedased kui kauged arvukad sõbrad ja tuttavad ühiseks südamlikuks tervituseks ja õnnesooviks: jõudu ja tervist edasirühkimiseks vanadel radade, nii kutsetöös kui eestluse arendamisel paguluses.

Lundis, Võidupühal, 1971.

ARTUR TASKA

EESTLANE UURIB ARENGUMAADE LEIVAPROBLEEMI

Lühemal külastusel Stockholmis viibis rahvusvahelise nimega eesti teraviljakeemik Harald Perten, kelle teravilja kvaliteedi määramise meetod, n.n. langusnumbri meetod, on aktsepteeritud peaaegu kõikide suurte teravilja kasvatavate maade poolt. Harald Perten on viimastel aastatel olnud Ühendatud Rahvaste Toitlus- ja Põllumajandusorganisatsiooni FAO teenistuses, muu hulgas Roomas ja praegu Senegali pealinnas Dakaris. EPL küsis temalt, millised on olnud tema ülesanded rahvusvahelises teenistuses?

Harald Perten, praegu Senegalis.

— Ülesandeid on olnud mitmeid. Möödunud kümne aasta kestel on mul olnud juhtida üks töögrupp Rahvusvahelises Teraviljakeemikute Ühingus. See on jahu tärklise entsüümide määramise meetodite standardiseerimise grupp. Ja viimase nelja aasta kestel olen FAO teenistuse tegelenud arengumaade toitlustamisprobleemidega.

— Mis laadi on need probleemid?

— Peaasjalikult puudutab see leiva valmistamist teistest toormaterjalidest kui nisu. Probleem on eriti aktuaalne nendes maades, kus nisu ei kasva ja seda tuleb importeerida, koormates nii arengumaade majandusbalanssi. Senegalis ma tegelen katsetamistega valmistada leiba hirsi jahust.

— Kas Senegali rahvas senini siis leiba ei tarvitanud?

— Senegali rahva peatoiduks on hirss, mida süüakse pärast vaevarikast töötlemist naiste poolt, pudru näol. Ainult linnades süüakse nisuleiba, mis on valmistatud importidud prantsuse nisust ja prantsuse leivategemise meetodite järele. Minu ülesandeks on leida Senegalis neid tooraineid, milledest oleks võimalik leiba valmistada ja sellega vähendada nisu importi.

— Kas nisu arendamise probleem puudutab vaid Senegali või on see laiem?

— See probleem on ülemaailmne. Senegali eksperimentaalne pagaritööstuse laboratoorium on üks esimesi, mis on asutatud FAO poolt, et leivategemise katsetusi teostada autentses miljöös. Näiteks tegelikku klimaatilist olukorda, kus temperatuur tõuseb üle 40 kraadi, on raske imiteerida põhjamaade laboratooriumeis. Senegali katsete tulemused tehakse kättesaadavaks köikidele asjast huvitatud riikidele.

— Kas katsed on juba viinud uute leivasortideni?

— On küll. Läinud aasta novembris esitasime hirsi- ja nisujahu segust, samuti kassava-tärklisest ja maapähkli-jahust tehtud leivad Pariisis korraldatud rahvusvahelisele uute toitainete näitusele.

— Ja kuidas need maitsevad?

— Maitse on midagi sepiku ja rukkileiva vahepealset. See on leidnud head vastuvõtmist Senegali maitsejate poolt.

— Kui kauaks jääte Senegali?

— Olen olnud Senegalis poolteist aastat ja mul tuleb seal olla veel paar aastat.

— Kuidas olete harjunud eluga Senegalis?

— Elu Senegalis on väga meeldiv. Seda eriti kliima tõttu, mis aastas kaheksa kuu jookul on ideaalne suvitamiseks temperatuuridega 20 ja 30 kraadi vahel. Senegali valitsusel ongi käigus turismi arendamine sinna. Ebameeldivam on vihmaperiood juulist oktoobrini, mil temperatuur tõuseb üle 30 pügala ja tihti on õhuniiskuse protsent 90-100. Siis tunneb töesti igatsust põhjamaa karge kliima järele...

800 suvepäeval Inglismaal

LEICESTER — Inglismaal, Leicesteris toimus Inglismaa eestlaste üheksateistkümnes suvepäev, mis töi kokku niivõrd suurel hulgal eestlasi, et trükitud pääsmetest tuli õhtusel koosviibimisel puudus. Korraldajate arvestusel võis osavõtjate arv küündida üle 800.

Paljud saabusid eribussidega teistest Inglismaa eestlaste keskustest. Külalisi oli ka Eestist ja Soomest, ning Pariisist tuli külakosti tooma sealsete eestlaste laulugrupp. Ühendatud segakooris oli 60 lauljat ja rahvatantsijad esinesid 40 paariga.

Teaduslik konverents mais 1972

TORONTO (EPL) — Ettevalmistused on alanud kolmanda Balti küsimuste teadusliku konverentsi läbiviimiseks. See leiab aset 1972. aasta maikuus Torontos. Teatavasti peeti esimene Balti Uurimiskonverents 1968. aasta sügisel Washingtoni lähedal Marylandi ülikoolis ning teine Balti Uurimiskonverents 1970. aasta sügisel San Jose State Collegei juures Kalifornias.

Konverentsi üheks korraldajaks on "Balti Uurimuste Edendamise Ühing" ingliskeelse nimetusega "Association for the Adevancement of Baltic Studies" ning kaaskorraldajaks arvatakse saavat Toronto Ülikooli.

Märkimisväärne osa Toronto konverentsi ettevalmistamisel on eestlasist teadlaste kätes.

Konverentsi üldjuhatajaks on Kalifornia Ülikooli professor dr. Jaan Puhvel, kes alates 1972.aastast astub "Balti Uurimuste Edendamise Ühingu" presidendi ametikohustustesse. Kohapeal Torontos on juhtivaks korraldajaks Toronto Ülikooli professor dr. Olev Träss.

● USA armee on Vietnami sõja jooksul lennukeilt heitnud Põhja- ja Lõuna-Koreas 6 miljardit 245 miljonit propagandalendlehte.

Mis juhtus Peipsi taga?

Ühes antiikses assüüria või babüloonia legendis esitab lindude kuningas kotkas sügava elufilosoofilise tõena alljärgneva fataalse sententsi. Kuid lubatagu kõigepealt olundikirjeldus:

Too kuninga-kotkas sattus suurest kõrgusest ühele rohus vingerdavale mürkmaole sööstes ootamatult samas kõrges rohus ülesseatud tugevaisse linnupüünistesse. Kõik kotka katsed hoolimata jõupanust kasutades neist püüniseist vabaneda, osutusid asjatuiks. Lindude kuningas väsis, jäi norutades ühel jalal seisma, alistudes saatusele. Sõnas ülimürgine stepimadu kotkale enne surmava torke andmist mõnitades: "Kuidas sina, linnude kuningas, kes sa oled tugev, vahva ja leidlik kõigis eluvõitluse situatsioonides — kuidas sa olid siis nii rumal ja ettevaatamatu, et sa sattusid neisse armetuisse püünistesse?" Vastas kuninga-kotkas vastaselt surmahoopi oodates resigneerunult: "Mis määratud — see määratud!" Kas ei ole taoline situatsioon laiendatav meile kõigile — hoolimata sellest, kas oleme sangarid, tavalised inimesed või pelgurid? Mis määratud — see määratud — tavatsemata seejuures olemast eriliselt fatalist.

Tolle assüüria või babüloonia kuninga-kotka juhul oli toimunu "teokraatia": sündmus, põhjus, järeldus, selge ja lihtne. Kuid esineb teistlaadi, hoopiski komplitseeritumaid elujuhtumusi, kus toimunu asub kas täiesti või osaliselt uduloori taga või pilkases pimeduses. Eks ole paljudele valmistanud tuhandeid unetuid öid, lugematuid rahutuid-piinarikkaid päevatunde tasase leegiga põleva sütiknöörina ajuplahvatust esilekutsuda ähvardav küsimus: "Mis siis õieti tollal juhtus?" — "Mis on selle kõigi põhjuseks, mis minuga nüüd toimub?" Kuid "põhjuste-põhjuse" probleemi lahtiarutamine ei õnnestu 99-protsendiliselt kunagi. Isegi tolle probleemi "lahtiraiumine" ei ole mingi lõplik lahendus. Paljudest: — "Mis siis õieti juhtus?" — "Mis oli selle taga?" — on nende ridade kirjutajat vahest enim vaevanud küsimus: "Mis siis õieti juhtus ühel südasuviseł pühapäeva-ööl vastu esmaspäeva Kutsari 'huutoril' Wöthshkova eesti suurasunduse ääremail?

Olime juba ligemale kolme nädala kestel täitnud osaliselt julgestussalga või Läda (Ljady) rajoonikeskuse garnisoni ülesandeid — paljalt meie paigalviibimisega, kuna näis et ligemale 90 prots. ühe Eesti Politseipataljoni vastavast julgestuskompaniist kapten Everti juhatusel oli saadetud erakorralisele põllutööde- heinakoristamise puhkusele kodu-Eestisse. Villand sai loginemisest, juhuslike tüütaste külastamisest ja suplemisest Pljussa ülemjooksu vaevalt nabani ulatuvais käärudes. Lõpuks oli meie ülesanne kõiki partisanide poolest ligipääsetavaid eesti ümbruskonna asundusi külastada ja uurida, mitte aga tegevusetult ümber-oleskella, millegi või kellegi huvides.

Otsustasin seetõttu ühel kaunil suvisel pühapäevahommikul omal käel ja vastutusel sõita ca. 7 km. kaugusele keset metsi asuva eesti suurasunduse Võthskova kirikuteenistusele, kus lootsin pealegi kohata ja usutella võivat senitundmatuid eesti asukaid kaugemalt metsakurudest, 'huutoreilt" või üksiktaludest-mõisadest. Kuid asetasin revolvri puusale ning kõlgutasin vintpüssi jalgrattasõiduks rinnale, kaasiased, milledeta oli kõvasti keelatud ringi liikuda. Kuna peale selle oli keelatud liikuda vähemais kui kolmemehelistes gruppides, võtsin selle omavolilise reisi eest vastutuse täielikult endale.

Pärast jumalateenistust Võtshkova kivikirikus, mille torni Läda noorkommunistid kõrgemalt poolt õhutatuna ateismituhinas olid 1934 suvel maha põhkunud, oli töesti võimalus vestelda 3-4 vanema talutaadi-eidega 'huutoreilt'. Seejuures märkasin, et haruldusena neli kõrgekasvulist "täismeest", kolonistide koostises moodustasid rohkem kui 90 prots. raugad või noorukesed — veidi eemal oma vahel nagu aru pidasid, negejalt minu poole vaadates. Peatselt tuli üks neist, keda mäletasin veidi paar nädalat varem toimunud vähemusrahvuste registreerimiselt, sõbralikult naeratades minu juurde ning lausus tunnustavalt ölale patsutades: mulle kuluvat ära üks väike lõunasöök, koos mee, piima ja viinaga! Pidulaud olevat kaetud kirikust umbes pooleteise km kaugusel Kutsari huutoril, läänepoolsele rabalaante serval.

Väikese kõhklemisega olin valmis mulle tundmatu neljakuga kaasa minemast, kuna pidasin neid häädeks rahvuslasteks ning ausaiks eestlasiks. Pidulaud Kutsari huutoril oli töesti vürstlik: mitmet sorti kala- ja lihatoidud, kastmed,salatid ja vürtsid. Eelköige aga ehtne vene vodka puskari asemel! Suurepärane "lisand" rossoljele, hakitud seentele kooreskastmes, soolakurkidele jne. jne.

Aga peasi oli pidurooge saatev jutuajamine, mida minu paremal käel istuva kõrgekasvulise "natshalniku"-tüüpi ning suhteliselt intellektuaalse arvatava eesti asuka poolt juhiti paindlikult ja üliosavasti.Neid nelja huvites ülimal määral ja ükskasjadeni nii meid saatva politseikomando vähemusrahvuste registreerimistegevus kui ka meie Tartu ülikooli uurimiskomisjoni eritaotlused. Kuna pidasin mehi "ausaiks eesti rahvuslasiks Peipsi taga", jutustasin köigist puhtsüdamlikult ja põhjalikult, pealegi ei olnud meie uurimiskomisjonil ju õieti midagi salata ega varjata. PR vöis meie taotlusile olla vaid kasuks.

Siis toimus aga äkiline "võnge" ja arvatav "natshalnik" hakkas osaliselt näitama õiget nägu: ta kahtles suuresti, kas mina kui teaduseuurija ka õieti tean, kust otsast püssi ja revolvrit lasta jne. Vodkaauru mõjul, tegin kohe ettepaneku seda kohe samas õuel proovida. Öeldud-tehtud: seadsime üles papile joonestatud söörikuju ning laskevöistlus ca 100 m. distantsilt algas. Lasksime köik korda mööda minu püssist ja revolvrist ja selgus, et olin paremuselt teine,"natshalnik" oli napilt minust parem.Ütlesin, et nüüd on laskemoon otsas ning suundusime tagasi talutaresse. Tegelikult lülitasin oma viimase padrunite-kasseti tagasiteel meestele nägemata revolvrisse, eriti kuna aryasin natshalniku tagataskus märkavat nagaani kontuure.

Talutares ehtsa oakohvi juurde pakutav ehtne Kaukaasia konjak hajutas viimased kahtlused: olin ettevaatamatult sattunud ühe punaarmeelasist koosneva partisanide luurekomando kätte. Kuid tuli teha "head nägu" edasi ning patsutasime vastastiku "natshalnikuga" ühtelugu tunnustavalt üksteise õlale. Kuid minul oli korporatsiooni "kõrge kool" ka joomises, parooliga: "Enne kui päike töuseb — ei rauge meie jõud!" See vastupidamisevõime saigi seekord mu päästjaks: üksteise järele kukkusid mu vastased ära laua pääle või alla ning jäid kõvasti norsates magama, või siis teesklesid seda. Vaatasin lahinguväljal ringi ning kuna köik viinad ja konjakid olid otsas, töusin reipalt lauast, võtsin oma püssi, relvri ja jalgratta ning söitsin vastu metsade tagant töusvat päikest tagasi Läda rajoonikeskusse. Selleks, et mind pakiliselt ootava komandoülema leitn. L. poolt hirmsa söimu ja kartseri-ähvarduse osaliseks saada, et kuidas olin julgenud jne. Mind oli meie ajutises peakorteris hindlasti juba surnuks peetud, kuna kuuldused mu metsalohistamisest punaste partisanidekomando poolt ühe punaarmee kapteni või majori juhatusel (minu "natshalnikusöber") olid juba üldiselt levinenud enne minu tulekut. Kuid mind eriliselt rahutukstegevalt koos teise kuuldusvariandiga: nood neli magamajäänud või teesklevat partisani old nende lähedases metsas varitseva partisanikompanii või pataljoni poolt karmilt äratatud, metsa äärde lohistatud ning sääl armutult surmatud oma ülesande, s.o. minu tapmise või vangivõtmise mittetäitmise pärast.

Mis siis õieti juhtus tollel varasel suvehommikul Kutsari 'huutori'metsaveeres? See küsimus vaevab minu aju ajuti jõudetundidel ikka veel. Kuid olen end hakanud rahustama ning uskuma, et minu pärast surmaohvreid ei olnud ning et kogu asi oli vaid teesklus, kuna mult oldi ju saadud teada, köik mida sooviti.

ORBIT

Wickman uus välisminister

Kuuvahetusel toimusid Rootsi valitsuses ümberpaigutused. Senine välisminister Torsten Nilsson lahkus omal soovil ja teda asendab Krister Wickman, kes oli tööstusminister.

Endine siseminister Rune Johansson, kes alates 1969 tegutses riigipäevaliikmena, tuleb valitsusse tagasi tööstusministrina. Nilsson jääb edasi riigipäevaliikmeks, samuti kuulub ta ka tulevikus täidesaatvasse komisjoni ning sotsiaaldemokraatliku partei juhtkonda. Uue välisministri kohta märgitakse, et ta eeldused Rootsi esindajana välisfoorumil peaksid olema head. Ta valdab keeli ja omab ühtlasi ka suuri kogemusi läbirääkijana rahvusvahelisel nivool, kuna ta on esindanud Rootsit n.n. kümneriigi-grupis ja OECD-s. Peale selle on Wickman alati valkinud välispoliitilistes küsimustes, kuna näiteks Nilsson 1969 peetud parteikongressil esines Vietnami küsimuses sellisel viisil, et see tekitas tunduvat jahedust Rootsi suhetes eeskätt USA-ga, teiste läänerriikidega ja ka naabermaadega.

Edutamised

Riigi Personaalkomisjon on nimetanud Östergötlandi lääni regioonikontori personaalintendendiks **Gerd Süld'i.**

Stockholmi ülikoolis kinnitati ülikoolilektoriks statistika alal **Avo Raud.**

Akad. eksamid

Stockholmi Karoliina Instituudi lõpetas arstina med. lic. kraadiga **Lemm Proos.** Samas ülikoolis sooritasid med. kand. eksamid **Ann-Marie Kindel** ja **Sulev Tari.**

Stockholmi Kehakasvatuse ja Spordiülikooli lõpetas võimlemisõpetajana **Reet Sassian** Göteborgist.

Stockholmi ülikooli ühiskonnateaduste fakulteedi on lõpetanud fil. kand. astmega **Jaan Perten** Stockholmist. New Yorgi Hunter College'i lõpetas BS kraadiga meditsiiniõena **Ene Paomees-Kelly.**

Chicago Loyola ülikooli lõpetas pedagoogika magistrina **Vello Auksi.**

Illinoisi ülikooli Chicagos lõpetas BA kraadiga saksa keele alal **Hilja Pikat.** Ta jatkab õpinguid magistri kraadi saamiseks.

USA-s lõpetas ülikooli BA kraadiga inglise keele alal **Maret Riivald-Kuko.**

Marylandi Ülikooli Sotsiaalteaduste Osakonna USA-s lõpetas magistrikraadiga **Laine Roosman-Einberg.** Lõpetanu on Baltimore Eesti Seltsi asutaja, kauaaegse juhatusliikme ja paljude eestlaste Ameerikasse üleaitaja kadunud Jaan Roosmani vennatütar. Värske magister kavatseb tööle asuda omal erialal sügisel Baltimores.

Kanadas lõpetas Lääne-Ontario ülikooli inseneriteaduse alal **Andres Adler.**

SIIT ja SEALT

● **Göteborgis laulatati inseneri- ja majandusteaduse magister Juhan Jaakson, kes alaliselt elunch Washingtonis USA-s ja keeleteadlande Ülle-Mall Milles Göteborgist. Pulmas viibisid peale pruudi vanemate ka peigmehe vanemad, agr. Adolf Jaakson ja Enna Jaakson Andesist, New Yorgi osariigist.**

● **Nackas sündis Christina Carlssonile ja Mats Orvetile tütar**

● **Lidingö kirikus laulatati Allan Toomingas ja Birgitta Nyström.**

● **Lakewoodis ristiti Meeli (n-na Kalm) ja Heibo Maasikase poeg Mart.**

TEISED LEHED

USA TULEVIK?

New Yorgi Vaba Eesti Sõna kommenteerib USA tulevikuväljavaateid praeguse arengu taustal:

"Kuna tulevik on noorte päralt, nagu öeldakse ja nagu see on ka endastmõistetav, korraldati USA ülikoolides ringküsimine: kuidas üliõpilased arvavad, kas tuleb minna sõtta N. Venega kui viimane asub Ameerikat vallutama ja sovjetiseerima?

Mitte küll enamus, kuid siiski ehmatamapanevalt suur protsent ülimatamapanevalt suur protsent üliõpilastest vastas, et sõda ei tuleks alustada mingil tingimusel. Motiiv: alistumine kindlustab ellujäämise, väldib sõjaga paratamata kaasas käivaid raskusi ning kannatusi.

Õnnetuseprohvetid ennustavad Ameerika kui maailmavõimu peatset allakäiku. Ameerika rahvas öeldakse olevat vaimselt rasva läinud ja oma kunagise pioneerivaimu kaotanud. Näiteid sellest on küllaldaselt.

Kui USA vähendas summasid maailmaruumi uurimise kuludeks, ütles riikliku aeronautika ja maailmaruumi asutise juht dr. Thomas O. Paine, et "ameerika rahvas on oma pilgud tähtedelt ära pööranud roiskvee kanalisatsiooni suunas".

Kulusid kartes loobuti superlennuki "SST" finantseerimisest, kuigi see lennuk oleks kaugelt ületanud Prantsusmaa ja N. Liidu poolt tegelikult juba lendu pandud superlennukid.

USA tömbab poliitiliselt ja sõjaliselt tagasi oma praegustelt positsioonidelt teistel kontinentidel. Tekkivasse vaakuumi asub kohe sisse N. Vene domineeriv mõju.

Kui sellise allamineku põhjustab ameeriklase praegune ühiskond, siis peab seda protsessi endastmõistetavalt kiirendama juhtkonna uus generatsioon praegused üliõpilased ja nende järgnevad aastakäigud. Ühed nendest indoktrineeritakse õppeasutistes punaste õppejõudude poolt kommunismiga, teised patsifismiga ja kolmandad hoiavad kõrvale kuuli eest, sest moodne kasvatus ja kõrge elustandard võimaldab noortel üles kasvada ilma kohusetunde tekkimiseta — kõike saab kergesti!

Tulevik, mida noored kujundavad, on nende päralt, kuid suurt tulevikku saab kujundada ainult võitluse ning ohvrite kaudu."

Liikumisi läbi raudeesriide

Okupeeritud kodumaa teateil viibis Rootsis venna juures Linda Adele Vahter ja tütre juures Gertrud Toom.

Kanadas oli sugulaste juures Alla Süld, Ameerikas sugulaste juures Juta Kiisa, öe juures Anton Laul ja isa matusel Leonhard Mõtus.

Lääne-Saksamaal külastas venda Peeter Müürsepp ja Ida-Saksamaal olid külas Heino ja Vilma Järisalu ning Mary Laasalu. Soomes viibis Maivi Mühlberg.

● **Buffalos ristiti Anne Liis (n-na Pruuli) ja Heino Lippassaare poeg Arno ning Marjc (n-na Puust) ja Tuljo Põvvati tütred Mai ja Anne.**

†

Eestis surma läbi lahkunud

Aline Sepp'a

* Mustajal / † Loksal

mälestavad

VEND GUSTAV
perega Rootsis

ÖED ja VENNAD
perekondadega Eestis

Leinateateid

Middletownis New Yorgi osariigis suri 22. juunil **Jaan Tomson,** sünd. 18 veebruaril 1892 Pärnumaal.

†

Armast

Luule Packman'i

* 13. 4. 1930 Tallinnas
† 25. 6. 1971 Malmös

mälestavad südgavas leinas

TOVE
EMA, ÖDE ja VEND

Nüüd vana on möödas,
Issand muuta seda võis.
Taeva murule tärkas
Uus Kristuse öis.

Matusetalitus toimub laupäeval, 3. juulil kl. 13 Trons kapelletis Malmös.

†

Jakob Aljas't

mälestavad leinas

EUGENIE EVALD
KARIN KARASK
AIGAR LÖUEND
KAAREL MAIDRA abikaasaga
JÜRI NÖMME abikaasaga
MARTA SÄKKI
JOHANNA UGUR
ARTHUR VARROL abikaasaga

†

Meie armas

Onu Aljas

Mälestavad leinas

AILI AASA
EHA LILLEBERG

†

Head sõpra

Karl Lepp'a

mälestab leinas

PEREKOND KILMEIER

†

Oma armast unustamatut

Ilse Anne Marie Uesson'i

n-na Kopperman

* 1. 6. 1913 Tallinnas
† 24. 6. 1971 Stockholmis

mälestavad sügavas leinas

ABIKAASA
EMA
LAPSED PEREKONDADEGA
VENNAD PEREKONDADEGA

Matusetalitus toimub kolmapäeval, 7. juulil kell 15.00 Heliga Korset kabelis Metsakalmistul.

†

Armast

Ilse Uesson'i

leinab

PEREKOND AULE

†

Oma kallist sõpra

Ilsukest

leinavad

VILMA
ASTA
LIA

†

Armast

Ilse Uesson'i

mälestavad leinates

LEIDA ASU
JUTA ja ELMAR ANDERSON
ILKA ja BORIS GÖRMAN
ILSE ja EDGAR MUTTIKAS
AIKI ja LEO VANE

†

Armast

Ilse't

mälestavad leinas

LINDA, MAI ja AINO

†

Armsat lauluõde ja repetiitorit

Ilse Uesson'i

mälestab sügavas leinas

STOCKHOLMI EESTI NAISKOOR

†

Armsat klassiõde ja head sõpra

Ilse Lohk-Uesson'i

Sünd. Koppermann

leinavad

INNA LORENTS
HELLA PERTEN
ANNA RIDAL
THEA ROOG
LIISU VALLAK

†

Armsat

Ilse Uesson'i

mälestavad sügavas leinas

HILDA TÖNISSON
LAGLE ja MIKK PÖLDE
perekonnaga
HILJA ja JUHAN KAURI
perekonnaga

Ago Reio SURNUD

Argentiinas Buenos Airesis suri 29. juunil kolonel Ago Reio 76 aasta vanuses. Teda jääb leinama poeg, dr. Lembitu Reio Stockholmis.

†

Head sõpra

Jakob Aljas't

mälestavad lugupidamises

ARTUR KOKK
EDGAR KOKK
HARRY KOKK
perekondadega
PAULINE KAEVANDU
ANITA TOBRO
ENDEL KUNSTMAN

†

Armast ristiema, tädi ja meheõde

Adele Koolmeister'it

mälestab sügavas kurbuses

VENNA ABIKAASA
lastega

Sinu elutee läbi raskuste on jõudnud lõpule. Puhka rahus kalli kodumaa mullas!

†

Kodumaal igavesele unele lahkunud armast õde, tädi ja sugulast

Adele Koolmeister'it

* 3. 1. 1902 Emmastes
† 23. 6. 1971 Kärdlas

mälestavad sügavas leinas

JOONAS ja LIISA
SALME PEREKONNAGA
LEIDA PEREKONNAGA
ARIADNE ABIKAASAGA
ERVIN PEREKONNAGA
VERNER PEREKONNAGA
ja
ISAK ABIKAASAGA
Kanadas

KIRIKLIKE teateid

Usulised raadiosaated igal pühap. teisip. ja reedel kl. 18.30-18.45 lühilainel 25 m. Trans World Radio.

EEL KIRIK

STOCKHOLM: Jakobis peajumalat. 4/7 kl. 9.30, kog. õp., laulur.Piibllisalmid tel. 08/21 32 77.

GOTLAND: Fardhemi kirikus jumalat. 4/7 kl. 13, armulaud, laululehed, õp. Elmar Töldsepp.

EESTI AP. ÕIG. KIRIK

STOCKHOLM: Püha Nikolai Peakirik, jumalat. 4/7 jääb jumalat. ära ülempr. ärasõidu tõttu Göteborgi.

GÖTEBORG: Guldhedeni ortodokskirik, 4/7 kl. 11 liturgia. Praost Raagi haiguse tõttu teenib ülempr. A. Nael Stockholmist.

VABAKIRIKUD

STOCKHOLM: Ansgarii, Kungsholmsg. 23, jumalat. 4/7 kl. 16, kohalikud vennad.

STOCKHOLM: Eesti Nelipühi kirik, Bråvallag. 11, jumalat. 4/7 kl. 11, Allan Laur, lauluettekandeid.

STOCKHOLM: Norrmalmi Bapt.-Kirik, Norrtullsg. 37, pühapäeval 4/7 kl. 15 misjonlarsti dr. Lemm Proosi lahkumisjumalat. Jutl. dr. Artur Proos. Pärast jumalat. koosviibimine kohvilauas.

ALINGSÅS: KFUM ruumides Östra Kyrkog. 8 B jumalat. 11/7 kl. 11, H. Vilisaar ja S. Niiholm.

GÖTEBORG: Blå Bandeti saalis, Erik Dahlbergsg. 10 jumalat. 4/7 kl. 11, V. Kubja.

GÖTEBORG: Smyrna Nelipühikog. Parkg. 1 jumalat. 3/7 kl. 18 ja 4/7 kl. 17, jutl. E. Siitam Kaliforniast, soolo-, duett- ja koorilaule. Hisingen: Ibsensg. 4 vaimulik helilindi õhtu 6/7 kl. 18. Jonsered: 7/7 kl. 18 piibli- ja palvetund.

NORRKÖPING: Tabernaakel, Kungsg. 26, jumalat. 4/7 kl. 17, H. Viikholm jt. Ohver välismisjonile. Eesti Osakond, Bråddg. 54, palvetund 3/7 kl. 18.

O. Lauristin Rootsis

Stockholmi ja Göteborgi külastas grupp turiste okup. Eestist, kellede hulgas oli ka Olga Lauristin, omaaegse okupatsioonivalitsuse peaministri lesk.

Leinateateid

Shveitsis, Badenis, suri 18. juunil dr. dipl. ins. G. Albrecht Fischer.

Indianopolises USA-s suri 14. juunil Ilo Stahler, sünd. 21. nov. 1909.

New Yorgis suri 22. juunil Maria Erikson, 77 a. vanuses. Kadunu oli kutselt pedagoog ja töötas pikemat aega Pärnumaal Seliste algkoolis.

Stockholmis suri 6. nov. 1970 Edvard Avo Kask, sünd. 15. apr. 1896 Vormsis.

†

Meie head ja hoolitsevat suvekodu vaimu, armast

Onu Aljas't

mälestavad sügavas leinas

SÄMSTADI SUVIKODU
LAPSED ja PERSONAL

Sinililled silmadelle,
Kullerkupud kulmudelle . . .

Kongress

Algus lk. 1

valitsus igal sobival juhtumil juhiks maailma avaliku arvamuse tähelepanu olukorrale Balti riikides.

Gus Yatron Pennsylvaniast andis pikema ülevaate Balti riikidest ja esitas uuesti äratrükkimiseks H.Con. Res. 416, mida tegi ka **Sam Steiger** Arizonast, **Joseph B. Addabbo** New Yorgist ja **Jack F. Kemp** ka New Yorgist.

Louisiana delegat **John R. Rarick** meenutas: 11 aastat tagasi võttis Kongress vastu Ikestatud Rahvaste Nädala seaduse ja möistis hukka N. Vene vägivalla. Ikestatud rahvad on ikka veel ikestatud. N. Vene on ikka veel agressor, märkis rahvasaadik .Ta esitas hiljuti resolutsioonid Eesti, Läti ja Leedu küsimuse ülestöstmiseks UN-is.

John E. Hunt New Jerseyst esitas omalt poolt H. Con. Res. 169, mis sisult on sarnane 6 a. tagasi vastu võetud H. Con. Res. -416-ga. Teine New Jersey delegaat, **Robert A.Roe,** nõudis oma sõnavõtus Balti riikide iseseisvuse taastamist.

Frank Annunzio, Chicagost, kellel juba aastaid tihe side Eesti Rahvuskomiteega ja kes on abiks olnud eestlaste aktsioonide läbiviimisel, võttis pikemalt sõna Balti riikide küsimuses ja paigutas Kongressi Protokolli peale muude dokumentide ka Chicagos moodustatud Ikestatud Rahvaste komitee märgukirja. Eestlaste poolt on sellele alla kirjutanud Chicago Eesti Seltsi esimees August Parts. Annunzio esitas resolutsiooni ka enda poolt, nõudes USA presidendilt sammusid UN-is Balti riikide kaitseks.

Joseph G. Minish Ohoist, **William R. Cotter** Connecticutist, Esindajatekoja republikanide rühma juht **Gerald R. Ford** Michiganist ja **Edward J. Patten** New Jerseyst nõudsid valitsuselt aktsioone H. Con. Res. 416 täitmiseks, rahvasaadik Patten eriti veel selleks, et peatada Balti riikides käimas olev venestamine.

Edward J. Derwinski Chicagost, üks väsimatuid võitlejaid ikestatud rahvaste vabaduse huvides, ütles Esindajatekojale, et tegemist on Balti riikide genotsiidi päeva tähistamisega, kuna N. Vene kohtleb Balti riikide elanikke nagu pärismaalasi, keda ekspluateerida, kaupa, mida eksporteerida ja nagu alaväärtuslikke olevusi, keda võib hävitada.

Senatis ütles Illionoisi senaator **Charles H. Persy:** ükski inimene ei väida, et Balti riigid peaksid andma rahvad väärtusliku kultuuri Venemaa osa, sest need on isesugusrikka rahvusliku pärimusega.

Sõna võtsid Balti riikide päevade puhul veel senaatorid **Harrison A. Williams** New Jerseyst, **Warren G. Magnuson** Washingtoni osariigist, **Carl T. Curtis** Nebraskast ja **Hugh Scott** Pennsylvaniast. Rida rahvaesindajaid on end märkinud sõnavõttudeks järjekorda.

Kohalik elu

GÖTEBORG

Pensionärid Taani

Göteborgi Eesti Pensionäride ühing korraldab oma liikmeile 2 päevase väljasõidu Aarhusi (Taani) teisipäeval 17. augustil. Et osavõtjate arv on ruumipuudusel piiratud, on osavõtt võimalik ainult liikmeile juurdemaksuga umbes 10-20 krooni vahel, olenedes osavõtjate arvust. Juurdemaks on kohustuslik registreerituil ka ärajäämise puhul. Ülesandmiseks ja lähemate andmete saamiseks pöörduda hiljemalt 24. juuliks järgmiselt: A. Lõuend tel. 44 55 76, J. Nõmme tel. 26 14 17, R. Eriksoo tel. 26 26 44.

STOCKHOLM

S.E. Naiskoori liikmetele

Erakorraline lauluharjutus meie lahkunud lauluõe matuse puhul on esmaspäeval, 5. juulil kell 18 Eesti Maja Noorteruumis. Sissekäik Rockagränd 3.

Vaba eestlaskonna informatsioonileht

EESTI PÄEVALEHT

Ilmub kolmapäeviti ja laupäeviti

Rootsi televisiooniprogramm

TV | Lördag

TELEVISION 1

17.00 Suomenkieliset ohjelmat eller Finskspråkiga program.
Valssin tahdissa, mars! eller I valstakt, marsch! Tammerfors stadsorkester under Juhani Raiskinen.
Textat på svenska.
17.55 Helgmålsringning — från Rydaholms kyrka i Småland.
18.00 TV-nytt, meddelanden.
18.05 I markerna med Nils Linnman. Färg. Djurfabriker och boskapsfarm.
18.30 Oscar III:s sommarnöje — Oscar Hedlund visar pälitliga TV-succéer.
19.00 Pukslaget — Sveriges Radios Symfoniorkester spelar Haydns Symfoni nr 94 i G-dur i Sporthallen i Rättvik.
19.30 TV-nytt, vädret.
20.00 Kusinerna på båten. Färg. Vardag och fest hos några fiskarfamiljer i Bretagne, Frankrike. Del 1.
20.50 TV-cirkus utan skyddsnät.
21.40 Ryttartävlingar i Aachen. Färg. EM i hoppning. Final. A. Gernandt.
22.00 TV-nytt, vädret.
22.05 Ryttartävlingar i Aachen, forts.
22.25—23.15 Paul Temple. Färg. Engelsk deckare efter en idé av Francis Durbridge med Francis Matthews och Ros Drinkwater.
11. Karnevalsdöden.

TELEVISION 2

14.00—18.00 Wimbledontennis. Färg. Herrarnas singelfinal. Bengt Grive.
18.30 Zoe och hästen. Färg. Engelsk serie i tre avsnitt. 2. Häst i fara.
18.55 Vädret, meddelanden.
19.00 TV-nytt.
19.10 Rapport.
19.30 S S Schillers undergång. Rekonstruktion av en fartygsolycka 1875, då en Atlantångare förliste utanför Scilly-öarna och 342 människor omkom.
20.00 Evert och Sven-Bertil på Gröna Lund. Färg.
Inspelning från Evert och Sven-Bertil Taubes framträdande på Gröna Lund i juli förra året.
20.45 TV-nytt.
20.50 Vänninorna — fransk långfilm från 1959 med Bernadette Lafont, Lucille Saint Simon, Clothilde Joano, Stephane Audran och Mario David. Regi: Claude Chabrol.
Inte lämplig för barn.
22.25 Simhopp — semifinalerna i Swedish Cup i Ronneby. Toivo Öhman.

TV | Söndag

TELEVISION 1

17.30 Sångandakt i färg med barn och ungdom på Missionsdagen från Mjölkuddens kyrka i Luleå.
18.00 TV-nytt, meddelanden.
18.05 Professorn tar semester — italiensk-spansk långfilm från 1956 med Edmund Gwenn, Valentina Cortese, Franco Fabrizzi och José Isbert. Regi: Luis G. Gerlanga. Svensk premiär.
19.30 TV-nytt, vädret.
20.00 Känn dig lite happy — Gunnar Wiklund och gäster
20.30 Vem var jag? Färg. En skulptör, som skapade en kvinnostaty så vacker att jag började att älska den så högt att den fick liv. Hon hette Galathea. Jag kallades Pygmalion. Manus: Karl Sjunnesson.
Regi: Ingvar Kjellson. Medverk: Eva Serning, Christina Carlwind, Claes-Håkan Ahnsjö, Ingvar Kjellson och Karl Sjunnesson.
21.30 Sportspegeln.
22.00 TV-nytt, vädret.
22.05—22.45 Möte på nytt. "Lapp-Lisa" sjunger och berättar.

TELEVISION 2

17.30 Simhopp — finalerna i Swedish Cup i Ronneby. Toivo Öhman.
18.30 Det susar i säven. Färg. Håkan Serner läser ur Kenneth Grahames bok. 6. Herr Grävling.
Vill du veta. Färg. James Hollingworth berättar för de yngsta hur man gör stövlar.
18.55 Vädret, meddelanden.
19.00 TV-nytt.
19.10 Sportnytt.
19.30 Förenade detektiv AB. Färg. Fransk kriminalserie med Maria Pacome som den skarpsinniga grevinnan Olga de Charance. 2. Lejonparten.
20.00 Jugoslaviska bondmålare. Färg. Nikola Majstrovic berättar.
20.30 Christians. Färg. Den kristna sånggruppen i Malmöstudion.
21.00 TV-nytt.
21.05—21.40 Svärdet, plikten och själens klara spegel — om samurajer, militärer och gangsters i japansk film.

TV | Måndag

TELEVISION 1

18.00 TV-nytt, meddelanden.
18.05 Picolo — den lille målaren.
18.10 Måndagsträff. Färg. Hektor, Mimi och dom andra.
18.30 Kusinerna på båten. Färg.
Vardag och fest hos några fiskarfamiljer i Bretagne.
Första delen av en serie i sex avsnitt från den franska televisionen.
19.20 I Puerto hände mig ingenting särskilt. Färg.
Första programmet om en svensk på sällskapsresa av Per Gunnar Evander och Bengt Åke Kimbré.
19.30 TV-nytt, vädret.
20.00 Arsene Lupin, gentlemannatjuv. Färg. 12. Arsene Lupin och förfalskningarna med Georges Descrieres.
20.50 Var med och bjud. Färg. Fynd ur svenska folkets gömmor salubjuds inför onsdagens auktion i TV 1.
21.00 Skogens mästare -71. Färg. En skogsarbetartävling mellan tremannalag från Domänverket, SCA och Sveriges Skogsägare.
21.30 Gäst i ettan. Färg. Jan Bonnevier och Mats Fagerström samtalar med en aktuell gäst.
22.00 TV-nytt, vädret och sporten.
22.10—22.30 Folkspelet schack — i anslutning till schack-SM i Eskilstuna. Bl a intervjuas Ulf Andersson och Börje Jansson. Besök i ett träningsläger för lovande juniorer och lekskoleschack i Arboga.

TELEVISION 2

18.30 Pappa kom ut. Färg. Serie i fyra delar av Inger och Lasse Sandberg. 1.
Pappa — Torsten Wahlund, Mathias — Stefan Rudels.
Gott för smått. Färg. Frank Hollingworth lagar enkla rätter för de yngsta.
18.55 Vädret, meddelanden.
19.00 TV-nytt.
19.10 Rapport.
19.30 Här kommer Cooper — engelsk underhållning med Tommy Cooper.
20.00 Undervattensliv. Färg. Skildring av livet i och under havsytan i Nordsjön och Skagerack.
20.30 Håll dig igång! Sommaraktiviteter med Bengt Bedrup.
20.45 TV-nytt.
20.50—22.30 Dubbelt självmord — japansk film från 1969 om en gift köpman som förälskar sig i en geisha. Regi: Masahiro Shinoda. I rollerna: Kichiemon Nakamura, Shima Iwashita, Hosei Komatsu och Yusuke Takita. Svensk premiär. Inte lämplig för barn.

TV | Tisdag

TELEVISION 1

18.00 TV-nytt, meddelanden.
18.05 Vår fantastiska värld. Färg.
18.30 Sjung en Wennerberg-psalm! Färg.
Bo Ohlgren, Jan-Åke Hillerud och Gunnar Dahmén om Gunnar Wennerberg och hans psaltarsånger.
19.00 Idyll och allvar i svensk beredskap — kortfilm av Prins Wilhelm från 1940.
19.15 Djur i närbild. Bönsyrsa. Färg.
19.30 TV-nytt, vädret.
20.00 Längdansen med Lennart Hyland i Örnsköldsvik.
20.30 Jag är psykopat — belgisk film byggd på teckningar och dikter av en 45-årig man med psykopatisk läggning.
21.00 Folksagor — två verk med folkmusikalisk förankring, Johan Halvorsens Eventyrbilder och Anatol Leadows Kikimora, framförs av Juniororkestret. Dir. H. Bergene.
21.30 Gäst i ettan. Färg.
Jan Bonnevier och Mats Fagerström samtalar med en aktuell gäst.
22.00 TV-nytt, vädret, sporten.
22.15—23.05 Karriären framför allt — engelsk serie om en ärelysten ung advokat — hans framgångar och nederlag.

TELEVISION 2

18.30 Rida, rykta, mocka. Färg. Om hästar, ridning och ridskola.
18.55 Vädret, meddelanden.
19.00 TV-nytt.
19.10 Rapport.
19.30 Fyrtornet och Släpvagnen: Moster Malins millioner — dansk film från 1929. Regi: Lau Lauritzen Sr.
Carl Schenström, Harald Madsen, Marguerite Viby, Nina Kalchar, Bruno Tyron och Mathilde Felum.
20.45 Håll dig igång! Från Erstaviksbadet med Bengt Bedrup.
21.00 TV-nytt.
21.05 En ödelagd kultur. Färg. Vansinnigt företag är den sammanfattande titeln på tre personligt hållna filmskildringar från Sydostasien av Hans Peter Pfeifer.
I den första filmen skildras Sydvietnams kultur och historia under sex år av uppslitande krig.
22.00—22.35 Bilen och vi: Guld i tankarna — det andra programmet om bilismen handlar om skrotbilar, oljeindustrins vinster, bilens inre säkerhet och tillbehör som kan vara farliga.

TV | Onsdag

TELEVISION 1

18.00 TV-nytt, meddelanden.
18.05 Rita, gissa, spring. Barnprogram för hela familjen. Programledare: Åke Brolin.
18.30 Vet du vad — liten ordbok i TV.
Gösta Knutsson förklarar orden trend, prognos, modul och flexibilitet för Magnus Härenstam.
18.40 Auktion! Samling på Skansen där fynd ur svenska folkets gömmor går under klubban för Radiohjälpen.
19.10 Rapport.
19.30 TV-nytt, vädret.
20.00 Här är Tom Jones. Färg Gästartist: Petula Clark.
20.50 Grizzly. Färg.
Ett forskarlag i USA studerar grizzlybjörn, ofta kallad världens farligaste rovdjur.
21.30 Gäst i ettan. Färg. Jan Bonnevier och Mats Fagerström samtalar med en aktuell gäst.
22.00 TV-nytt, vädret, sporten.
22.10—24.00 Skräckens timmar — amerikansk filmthriller från 1955 med Humphrey Bogart, Fredric March, Arthur Kennedy och Martha Scott. Regi: William Wyler.

TELEVISION 2

18.30 Ögonblick. Färg. Skämt och allvar i skön blandning för hörselskadade barn. Del 5.
18.55 Vädret, meddelanden.
19.00 TV-nytt.
19.10 Rapport.
19.30 Motstånd i Berlin — östtysk serie efter en roman av Hans Fallada. Del 2. Musik: Günther Hauk. Regi: H. Joachim Kasprzik. I rollerna: Erwin Geschonneck, Elsa Grube-Deister, Christine Schorn, Fred Düren, Fred Delmare, Helga Göring m fl.
20.45 Håll dig igång! Sommaraktiviteter från Erstaviksbadet med Bengt Bedrup.
21.00 Direkt — aktuella reportage, debatt eller intervju.
21.30 TV-nytt.
21.35—22.00 Gegge 13 år — den fjärde och sista filmen om barnen i ett höghus vid Hagsätra torg, söder om Stockholm.

TV | Torsdag

TELEVISION 1

18.00 TV-nytt, meddelanden.
18.05 Den blå mäsen. Färg. Sista avsnittet i den jugoslaviska äventyrsserien om en pojke i en fiskeby vid Adriatiska havet. 8. Skulden betald.
18.30 Herr Rossi köper en bil. Färg. Tecknad italiensk film.
18.40 Akutfall. Färg. Amerikansk serie om fem unga läkare vid ett stort sjukhus. 10. Clownen.
19.30 TV-nytt, vädret.
20.00 Längdansen med Lennart Hyland i Sundsvall.
20.30 Sjung med Egon! Allsångsprogram med Egon Kjerrman, manskör och orkester.
20.40 Kungariket Bhutan. Färg. Religiös vardag bland buddister i ett okänt land. Franskt reportage från Himalaya.
21.30 Gäst i ettan. Färg. Jan Bonnevier och Mats Fagerström samtalar med en aktuell gäst.
22.00 TV-nytt, vädret, sporten.
22.10—23.50 Candida — pjäs av Bernhard Shaw med Olof Bergström, Gunn Wållgren, Lars Passgård, Holger Löwenadler, Marianne Stjernqvist, Lars Lind och Gunnar Björnstrand. Bearbetning: Gustaf Molander. Regi: Jan Molander.

TELEVISION 2

18.30 Magnus — film av Hans Peterson och Berndt Klyvare. 4. Hos farbror Jönsson. Textat för hörselskadade.
18.55 Vädret, meddelanden.
19.00 TV-nytt.
19.10 Rapport.
19.30 Det slutna rummet. Amatördetektiven och taxichauffören Oskar (Henki Kolstad) är huvudperson i detta avsnitt ur den norska serien Taxi.
20.15 Håll dig igång! Sommaraktiviteter från Erstaviksbadet med Bengt Bedrup.
20.30 Bilen och vi: Ett kungarike för en bil.
Det tredje reportaget om bilismen handlar om svenskarna i trafiken. Bullerproblem, barn i trafiken och trafikens offer.
21.00 TV-nytt.
21.05—21.50 Skansensväng. Färg Underhållning i folkton.

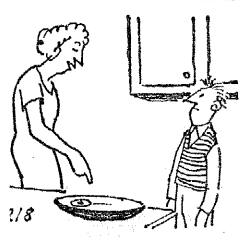
TV | Fredag

TELEVISION 1

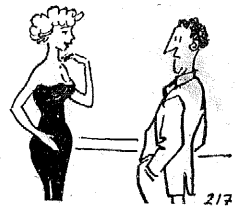
13.00 Tennis i Båstad — direkt från internationella veckan i Båstad. Bengt Grive.
18.00 TV-nytt, meddelanden.
18.05 Picolo — den lille målaren.
18.10 Gräshoppornas ö. Färg. Sista avsnittet om Smarty (12), Toughy (9) och Mouse (7) på upptäcktsfärd långt borta, 13. Den blå gräshoppan.
18.25 Var med och bjud. Färg. Fynd ur svenska folkets gömmor salubjuds inför onsdagens auktion i TV 1.
18.30 Ett liv — Ernst-Hugo Järegård läser en historia av Fritjof Nilsson Piraten.
19.00 Fablernas värld. Färg. Invigningsfesten.
19.05 Kejsarinnans kurir. Färg. Österrikisk äventyrsberättelse i historisk 1700-talsmiljö med Klausjürgen Wussow, Yvonne ten Hoff och Herta Konrad. 10 Kaptenen i rum nummer 12.
19.30 TV-nytt, vädret.
20.00 Mannen som sköt Liberty Valance — amerikansk västern från 1962 med James Stewart, John Wayne, Vera Miles, Lee Marvin och Edmond O'Brien. Regi: John Ford.
22.00 TV-nytt, vädret.
22.05—22.50 Andy Williams show. Färg. Gästartister: Peggy Lipton, The Temptations och Ken Berra.

TELEVISION 2

18.30 Lästips för sommaren.
18.55 Vädret, meddelanden.
19.00 TV-nytt.
19.10 Rapport.
19.30 Uppassarna. Färg. Ordlös historia om två uppassare med tillfällig anställning. Den engelske komikern Benny Hill.
20.00 Tro i Sverige — det religiösa livet i Sverige består inte bara i en luthersk statskyrka och några frikyrkor.
Det första programmet av Per-Arne Axelsson om de 80-talet religiösa smågrupper, som lever i skuggan av de stora kyrkorörelserna sändes 10 juni.
I dagens program presenteras SUFI-rörelsen, Gralsväktarna, Messianska förbundet, Spiritualisterna och Gammalkatolska kyrkan.
20.30 Vykortet från norr. Färg.
21.15 TV-nytt.
21.20 Tonbryggeriet: Jazz Inc.
21.50—22.45 Rivalen. Färg.
Pjäs av Klaus Hagerup. Regi: Hans Dahlin. Medverkande: Arne Lie, Klaus Hagerup, Eva von Hanno, Svein Scharffenberg, Marit Hamdahl och Anne-Mari Dale.

— Här låg tre kakor i går kväll. Nu är det bara en kvar.
— Det var så mörkt, så jag såg inte den tredje.

— Tror du din mamma skulle bli så glad om hon såg dej i den klänningen?
— Nej, säkert inte. Det är hennes.

— Gullan, du är min första tanke om morgonen!
— Det säjer Johansson också.
— Ja, men jag går upp två timmar tidigare än Johansson.

Nöd, sjukdomar och krig, drabbar barnen hårdast!
RÄDDA BARNEN
pgnr **900100**, Schim 5